

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка
Освітня програма	38716 Менеджмент
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	073 Менеджмент

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	38716
Назва ОП	Менеджмент
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	073 Менеджмент
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Новак Інна Миколаївна, Фоцій Марія Дмитрівна, Таран-Лала Олена Миколаївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	17.05.2021 р. – 19.05.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://bit.ly/3hLzWIj>

Програма візиту експертної групи <https://bit.ly/2St2Q5q>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП Менеджмент за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти, яка реалізується в ХНТУСГ імені Петра Василенка, сформована в межах відомої в Україні та зарубіжних країнах потужної наукової школи та традицій підготовки здобувачів наукових ступенів і виконання досліджень в сферах аграрної економіки та менеджменту, засновником якої був Заслужений працівник освіти України, академік Інженерної академії України Мазнев Г.Є. Активним послідовником та керівником наукової школи «Механізми розвитку аграрного ринку, підвищення економічної ефективності та конкурентоспроможності його суб'єктів» є гарант ОП – Красноручський О.О. Унікальність ОП обумовлена тим, що у процесі проведення наукових досліджень здобувачами враховуються найновіші тенденції сучасного менеджменту, що базуються на біхевіористичних підходах та значному досвіді підготовки здобувачів у ЗВО з економічних спеціальностей, орієнтованих на специфіку діяльності різних суб'єктів ведення аграрного бізнесу. Цілі ОП відповідають положенням Місії та Стратегії розвитку ХНТУСГ імені Петра Василенка, що базуються на аналізі тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних ОП, що підкріплено відповідними доказами у відкритих джерелах. Структура ОП враховує специфіку підготовки фахівців з менеджменту на третьому рівні вищої освіти. Продемонстровано високу залученість та активність всіх груп стейкхолдерів у формуванні ОП та її ОК. Про якість ОП свідчить те, що вона має якісне кадрове забезпечення, яке реалізують визначні дослідники у таких предметних сферах, як: управління, економіка, соціологія, філософія, психологія, педагогіка, підприємництво. Результати акредитаційної експертизи підтвердили, що в цілому існує достатньо висока відповідність якісному рівню організації таких освітніх процесів: проектування цілей ОП; розробка структури та змісту ОП; формування доступу до ОП та визнання результатів навчання; організація навчання і викладання за ОП; контроль знань, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність; забезпечення ОП людськими ресурсами; формування освітнього середовища та матеріальних ресурсів; розробка та впровадження системи внутрішнього забезпечення якості ОП; створення прозорих та публічних процедур для якісного функціонування ОП; навчання через дослідження. Загалом ОП відповідає критеріям оцінювання якості освітньої програми, є динамічною, а всі суб'єкти реалізації ОП продемонстрували активний пошук шляхів її розвитку та удосконалення з урахуванням кращих світових та вітчизняних практик.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Сильною стороною ОП Менеджмент за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти є її унікальність, яка обумовлена тим, що у процесі проведення наукових досліджень здобувачами враховуються найновіші тенденції сучасного менеджменту, що базуються на біхевіористичних підходах та значному досвіді підготовки здобувачів у ЗВО з економічних спеціальностей, орієнтованих на специфіку діяльності різних суб'єктів ведення аграрного бізнесу. Загалом в ЗВО формується інноваційне інституційне середовище забезпечення якості вищої освіти на стратегічному, тактичному та операційному рівнях управління, що сприяє розвитку ОП. Підготовка здобувачів за ОП інтегрує освітню компоненту, наукову роботу та практичну складову, що сприяє досягненню ПРН. Зміст ОП відповідає науковим інтересам здобувачів, що видно з системного аналізу освітніх компонент і тем дисертаційних робіт. Наукова діяльність здобувачів здійснюється в рамках наукових досліджень їх наукових керівників, що сприяє зміцненню здобутків наукової школи та її розвиток. Зміст ОП має чітку логічну структуру, освітні компоненти становлять взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та ПРН, що, врешті-решт, сприяє реалізації наукової компоненти ОП. НПП, що забезпечують реалізацію ОП використовують інтерактивні форми навчання та сфокусовані на практичній складовій, частина залучених НПП та наукових керівників мають вагомий практичний досвід управлінської діяльності в наукових, освітніх установах та організаціях підприємницької сфери, добре розуміють реалії сьогоdnішнього етапу та перспективи розвитку менеджменту в умовах нових викликів. ЗВО шляхом підписання та реалізації міжнародних угод, участі в науково-освітніх проектах створює умови для залучення здобувачів до міжнародної академічної спільноти. Наукові керівники проходять міжнародні стажування, використовуючи передовий іноземний досвід в процесі координації підготовки дисертацій здобувачами. ЗВО залучає стейкхолдерів (роботодавців, представників академічної спільноти) до розробки та оновлення ОП. Здобувачі вищої освіти, їх наукові керівники та НПП мають вільний доступ до матеріально-технічної та інформаційної бази ЗВО. Органи студентського (громадського) самоврядування залучаються до вдосконалення організаційних аспектів реалізації ОП. Використовується онлайн-анкетування здобувачів, що є важливим інструментом внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти. Позитивною практикою є виконання та захист здобувачами дисертаційних проектів, що сприяють підвищенню якості науково-дослідного процесу. Сильною стороною ОП є також те, що керівництво ЗВО, гарант ОП, наукові керівники та НПП, залучені до реалізації освітньої складової, чітко усвідомлюють слабкі сторони програми та наполегливо працюють над їх усуненням.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Рекомендовано розширити список учасників робочої групи зазначеними групами стейкхолдерів та узгодити цей процес на нормативному рівні ЗВО. Рекомендовано активізувати процеси реалізації здобувачами за ОП можливостей міжнародної та внутрішньої мобільності, так як всі умови у ХНТУСГ створено. Рекомендовано активізувати розміщення навчально-методичного забезпечення на одній освітній платформі (MOODLE) задля більш зручного користування наданими матеріалами та для зручності проведення навчальних занять для здобувачів всіх рівнів вищої освіти. Рекомендовано розглянути можливість ЗВО залучити професіоналів-практиків, експертів в галузі менеджменту для викладання професійно-орієнтованих дисциплін ОП або до окремих форм аудиторних занять. Рекомендовано використати високий рівень володіння англійською мовою НПП для проведення аудиторних

занять цією мовою під час викладання окремих ОК за ОП. Рекомендовано керівництву ЗВО віднайти фінансові можливості для матеріального стимулювання результативної діяльності гаранта ОП, наукових керівників та НПП, що залучені до реалізації ОП, в контексті підтвердження наукової результативності НПП та покращення якості ОП. Рекомендовано проводити систематичне опитування НПП з вищезазначеної тематики, що у свою чергу забезпечить транспарентність інформації та сприятиме підвищенню мотивації всіх сфер діяльності НПП. Рекомендовано активізувати роботу над адаптацією МТБ для маломобільних груп населення. Рекомендовано залучити представники органів студентського самоврядування до процесів розроблення, моніторингу та періодичного перегляду ОП. Рекомендовано забезпечити активізацію використання існуючого потенціалу внутрішньоукраїнської та міжнародної співпраці ХНТУСГ для забезпечення зростання мобільності здобувачів ОП Менеджмент. Рекомендовано реалізувати у повному обсязі вагомий науковий та професійний потенціал НПП та наукових керівників, залучених до реалізації ОП, для збільшення їх активності у формуванні проектних пропозицій в міжнародних та європейських грантових програмах. Рекомендовано долучати здобувачів ОП до участі в міжнародних та європейських грантових програмах.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

У відомостях про самооцінювання (<https://bit.ly/3hLzWIj>) та ОП Менеджмент за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти (<https://bit.ly/3ucD8zk>) чітко сформульована її мета, а саме – підготовка висококваліфікованих наукових і НПП у галузі знань Управління та адміністрування за спеціальністю Менеджмент шляхом формування і розвитку у здобувачів компетентностей, необхідних для оволодіння ними основних знань, умінь та навичок виконання досліджень з управління підприємствами, організаціями та об'єднаннями, забезпечувати отримання нових наукових результатів, а також підготовку та захист дисертацій, що повністю корелюється з Місією («Просвітництво; визначення і формування сфер нових знань, свобода в їх одержанні; генерація соціально і суспільно значимих ініціатив, заходів; пошук і реалізація інтеграційних форм інноваційної діяльності аграрної освіти, науки і виробництва; виховання на загальнолюдських цінностях успішної, конкурентоздатної, національно свідомої, духовно збагаченої, освіченої особистості; забезпечення високопрофесійною випереджаючою освітою протягом життя громадян України та іноземців; розвиток академічної мобільності студентства і викладачів; підготовка нових поколінь фахівців і вчених -лідерів-організаторів сталого, інноваційного розвитку суспільства; утвердження провідного місця університету в світовому освітянському просторі; служіння інтересам України») (<https://bit.ly/343nI63>) та Стратегією розвитку ХНТУСГ імені Петра Василенка на період до 2021 р., яка полягає у створенні освітніх програм, що відповідають сучасним потребам ринку та стратегії розвитку країни (<https://bit.ly/3vbNTDI>). При формуванні цілей ОП було враховано її унікальність, яка обумовлена тим, що у процесі проведення наукових досліджень здобувачами враховуються найновіші тенденції сучасного менеджменту, що базуються на біхевіористичних підходах та значному досвіді підготовки здобувачів у ЗВО з економічних спеціальностей, орієнтованих на специфіку діяльності різних суб'єктів ведення аграрного бізнесу. До започаткування ОП розробники підійшли свідомо, на основі моніторингу ринку праці, освітніх послуг та потреб забезпечення ступеневості освіти. ОП щорічно моніториться, удосконалюється та перезатверджується (відповідні протоколи в наявності). Остання редакція ОП відбулась у 2020 р. (протокол № 1 від 01.09.2020 р.), за якою надано відомості самоаналізу відповідної програми. Порядок призначення, статус, функції, права та обов'язки гаранта при формуванні та реалізації ОП визначені та регулюються Положенням про гаранта освітньої програми (<https://bit.ly/3ysIAS5>). Зустріч з керівництвом ХНТУСГ, завідувачем кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту – гарантом ОП підтвердили, що всі вони чітко розуміють місце ОП в стратегії та тактиці розвитку ЗВО, наполегливо працюють над її розвитком. У цілому, ЕГ встановлено, що ЗВО має відповідні форми навчання, які відповідають заявленим цілям ОП.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Під час зустрічі з гарантом було встановлено, що поява ОП була продиктована доцільністю збереження успішної багаторічної практики підготовки здобувачів за спеціальністю 08.00.04 з урахуванням управлінських аспектів функціонування та розвитку підприємств в сферах аграрної економіки та менеджменту. Роботодавці беруть безпосередню участь у формуванні цілей та ПРН, що підтверджено під час зустрічі з д.е.н., проф. Данько Ю. (СНАУ),

д.е.н., проф. Лупенко Ю. (ННЦ «Інститут аграрної економіки») та відображено у відгуках д.е.н., проф. Резнік Н. (Національний університет біоресурсів і природокористування України), Микитченко С. (ТОВ «Агрофірма імені Гагаріна»). Зокрема, за результатами опитування роботодавців щодо оцінювання задоволеності якістю підготовки здобувачів за ОП з метою її удосконалення, було враховано думку практиків щодо: збільшення кредитів ОК «Методологія наукових досліджень в управлінні та адмініструванні»; доповнення переліку ВК вивченням тематики, пов'язаної з темами дисертаційних досліджень здобувачів; введення в склад обов'язкових компонентів ОК «Інтелектуальна власність та ефективність наукових проєктів»; перенесення ОК «Українська мова наукового спілкування» в групу дисциплін формування мовної компетентності (було враховано у проєкті ОП 2021 р.) (<https://bit.ly/3hJToXz>). ЕГ встановлено, що вивчення пропозицій внутрішніх стейкхолдерів щодо покращення якості ВО в ЗВО здійснюється також через: щорічне анонімне опитування здобувачів та НПП в Google формах (<https://bit.ly/3f5PIMG>; <https://bit.ly/2RBBLNv>); вивчення коментарів у соціальних мережах, а саме на сторінках ЗВО у Facebook (<https://bit.ly/3oCl54q>), Instagram (<https://bit.ly/2RCKjnh>), дискусій з учасниками освітнього процесу шляхом зустрічей з гарантом ОП, участі в засіданнях кафедри, методичних семінарах тощо. Під час зустрічі з НПП було підтверджено, що вони приділяють достатню увагу формуванню у здобувачів необхідних компетентностей, відповідно до ПРН ОП. Результати оцінювання рівня задоволення здобувачів якістю отриманих освітніх послуг в ЗВО за ОП показали, що 100% опитаних задоволені якістю отриманої в ЗВО освіти, що свідчить про те, що заклад забезпечує очікуваний здобувачами ВО рівень підготовки. (<https://bit.ly/3oADaQw>). У процесі зустрічі зі здобувачами підтверджено, що вони ознайомлені з ОП, залучаються до процесу її оновлення шляхом зустрічей з гарантом, участі в методичних семінарах, на яких мають можливість надати пропозиції щодо подальшого розвитку ОП (зокрема в контексті розширення переліку обов'язкових дисциплін, які враховують специфіку їх професійних навичок; збільшення кредитів з ОК «Філософія»; включення до ОП ОК «Ділова українська мова») (<https://bit.ly/36t7aFj>). Проте, ЕГ констатує, що саме до складу робочої групи розробки ОП (2020 р) не було включено представників від здобувачів, студентського самоврядування та роботодавців (<https://bit.ly/3wS6EMF>) У цілому ЕГ підтверджує, що цілі ОП та ПРН визначаються з урахуванням позицій та потреб всіх зацікавлених сторін

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

ПРН за ОП, зокрема ПРо1–ПРо8, ПР10–ПР12, враховують сучасні тенденції посилення соціальної компоненти менеджменту, імплементації ефективних технологій менеджменту в діяльність різних суб'єктів ведення аграрного бізнесу та функціональної природи, сучасні напрями розвитку менеджменту (спілкування в іншомовному науковому та професійному середовищах, проведення критичного аналізу різних інформаційних джерел, розуміння існуючих методів аналізу тенденцій та закономірностей розвитку макро- та мікроекономічних процесів; застосування економіко-математичного моделювання для прийняття зважених управлінських рішень; організація творчої діяльності та проведення якісних наукових досліджень; формулювання концептуальних підходів та цілісне бачення системи сучасного менеджменту, розроблення та реалізація наукових проєктів різних масштабів та рівнів), що відображено у тематиці наукових досліджень здобувачів та передбачено регіональним контекстом при проведенні емпіричних досліджень в процесі підготовки дисертацій. Також підтверджено, що при формулюванні цілей та ПРН враховано галузевий та регіональний контекст на основі систематичного моніторингу тенденцій розвитку спеціальності, зокрема ПРо3, ПРо5, ПРо6, ПРо8, ПР12 (генерування власних ідей та прийняття стратегічних інноваційних рішень, вміння працювати в команді, вдосконалення організаційної структури суб'єктів господарювання для здійснення інноваційного проєкту). При зустрічі з гарантом ОП та стейкхолдерами підтверджено, що в процесі формування ПРН враховано досвід Національного університету «Києво-Могилянська Академія», ХНУ імені В.Н. Каразіна, ХНЕУ імені Семена Кузнеця, ХНАУ імені В.В.Докучаєва, СНАУ, МНАУ, ПДАА, Канадського університету McGill, Школи менеджменту Мюнхенського технічного університету, Школи менеджменту Антверпена, Університету Пенсільванії Вартон, що здійснюють підготовку докторів філософії з менеджменту. ЕГ підтверджує, що цілі ОП та ПРН визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних ОП.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 073 Менеджмент галузі знань 07 Управління та адміністрування для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти відсутній. ЕГ встановлено, що сформовані в ОП ПРН відповідають вимогам для 3 циклу вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти та 8 кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій (<https://bit.ly/2LvIk2k>), зокрема щодо: концептуальних та методологічних знань в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності (ПРо1, ПРо2, ПРо3, ПРо8, ПРо9); спеціалізованих умінь/навичок і методів, необхідних для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики (ПРо2, ПРо3, ПРо5, ПР10); започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності (ПРо4, ПРо6, ПРо7); критичного аналізу, оцінки та синтезу нових і комплексних ідей (ПРо3, ПРо6, ПРо8, ПР10); вільного спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому

(ПРО1, ПРО4, ПРО9, ПР11); використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях (ПРО1, ПРО4); демонстрації значної авторитетності, інноваційності, високого ступеню самостійності, академічної та професійної доброчесності, постійної відданості розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності (ПРО4, ПРО9); здатності до безперервного саморозвитку та самовдосконалення (ПРО7). У цілому ЕГ підтверджує, що ОП повністю відповідає основним вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ОП, її цілі та ПРН кореспондуються з Місією та Стратегією розвитку ХНТУСГ імені Петра Василенка та базуються на аналізі тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також відповідають інноваційним напрямкам функціонування та розвитку сформованої в ЗВО наукової школи «Механізми розвитку аграрного ринку, підвищення економічної ефективності та конкурентоспроможності його суб'єктів», традиціям підготовки здобувачів наукових ступенів і виконання досліджень в сферах аграрної економіки та менеджменту. Порядок призначення, статус, функції, права та обов'язки гаранта при формуванні та реалізації ОП визначені та регулюються Положенням про гаранта освітньої програми. Регулярний моніторинг на основі зворотного зв'язку з усіма стейкхолдерами щодо якості ОП та відповідне її удосконалення за змістовим наповненням, а також ПРН, що підтверджує динаміку розвитку ОП. ОП інтегрує передовий досвід підготовки докторів філософії з менеджменту, як вітчизняних, так і зарубіжних університетів з урахуванням специфіки досліджень наукових керівників, які здійснюють підготовку здобувачів за цією ОП. Унікальність та інноваційний характер ОП забезпечується вдалим поєднанням сучасних наукових напрямів розвитку науки та практики менеджменту з урахуванням інтересів національної економіки, аграрного сектору, університетської й академічної науки та вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

До складу робочої групи розробки ОП не було включено представників від здобувачів, студентського самоврядування та роботодавців. Рекомендовано розширити список учасників робочої групи зазначеними групами стейкхолдерів та узгодити цей процес на нормативному рівні ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Цілі та ПРН ОП є чітко сформульованими, визначаються на основі сучасних тенденцій розвитку науки та практики менеджменту, з урахуванням інтересів всіх зацікавлених сторін, визначаючи тенденції розвитку спеціальності та ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм. У цілому ОП Менеджмент третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти має достатньо високий рівень відповідності за підкритеріями Критерію 1. Експертна група дійшла висновку, що ОП в цілому відповідає Критерію 1 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Відповідно до начального плану, затвердженого 01.09.2020 р. (<https://bit.ly/3yuAjwV>), обсяг освітньої складової ОП становить 60 кредитів ЄКТС освітньої складової, що відповідає вимогам статті 5 Закону України «Про вищу освіту». Загальний термін навчання становить 4 роки. Обсяг 4 компонентів освітньої складової, передбачених п.27 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук (<https://bit.ly/3cAGp3x>), які забезпечують набуття відповідних компетентностей становить: 1) оволодіння загальнонауковими компетентностями – 7 кредитів ЄКТС (ОКЗ1 «Філософія науки» та ОКЗ2 «Академічна доброчесність та етика наукового пошуку»), 2) формування мовних компетентностей – 8 кредитів ЄКТС (ОКМ1 «Іноземна мова за професійним спрямуванням»);

3) здобуття універсальних навичок дослідника – 12 кредитів ЄКТС (ОКУ1 «Українська мова наукового спілкування», ОКУ2 «Педагогіка вищої школи», ОКУ3 «Методологія наукових досліджень в управлінні та адмініструванні» та ОКУ4 «Інтелектуальна власність та ефективність наукових проєктів»); 4) формування професійних компетентностей – 18 кредитів ЄКТС (ОКП1 «Теорія управління (поглиблений курс)», ОКП2 «Моделі та методи в інформаційних технологіях управління та прийняття рішень», ОКП3 «Концепції та моделі сучасного менеджменту», ОКП4 «Управління змінами в соціально-економічних системах» та ОКП5 «Педагогічна практика»). Обсяг вибіркової компоненти складає 15 кредитів та передбачає вивчення 5 ВК (2 ВК по 3 кредити та 3 ВК по 4 кредити). Окремо в ОП (<https://bit.ly/3ucD8zk>) виділено наукову складову, якій відведено 180 кредитів. Особливістю наукової складової є те, що окремі частини власних наукових досліджень здобувачі можуть виконувати під час практичних занять з ОК професійної підготовки та обраних ВК. Загальний обсяг ОП складає 240 кредитів ЄКТС. У цілому ЕГ підтверджено, що інформація наведена у відомостях про самооцінювання достовірна та відповідає вимогам, щодо обсягу ОП визначеними статтею 5 Закону України «Про вищу освіту», а ОП відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Процес організації освітнього процесу для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти у ХНТУСГ регулюється Положенням про організацію освітнього процесу у ХНТУСГ (<https://bit.ly/3faAyWo>) та Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук ХНТУСГ (<https://bit.ly/3vgMSKu>). Вивчивши ОП, експертна група дійшла висновку, що ОП чітко структурована: містить 5 блоків, які поділяються на 12 обов'язкових дисциплін та 5 вибіркового дисциплін. Це відповідає кількості й назві освітніх компонент, блоків та дисциплін у навчальному плані. Загальний обсяг ОП 073 Менеджмент за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти (<https://bit.ly/3ucD8zk>) становить 240 кредитів ЄКТС (освітня складова – 60 кредитів та наукова складова – 180 кредитів). ЕГ встановлено, що розподіл кредитів за семестрами становить: 1 семестр – 18 кредитів, 2 семестр – 17 кредитів, 3 семестр – 13 кредитів, 4 семестр – 16 кредитів, на 5 та 6 семестри відведено 4 кредити у цілому, 7 та 8 семестри відведено на проведення власних наукових досліджень здобувачів. Обов'язкова компонента – 45 кредитів (75 %), у тому числі практична підготовка – 4 кредити; вибіркова компонента - 15 кредитів (25 %). На основі вивчення програм освітніх компонент ОП, ЕГ підтверджено, що кожна ОК дійсно дозволяє досягти відповідних ПРН. Аналіз Матриці відповідності компетентностей дескрипторам НРК та Матриці відповідності визначених результатів навчання та компетентностей, обов'язкових ОК, змісту силабусів та робочих програм навчальних дисциплін, методів навчання та оцінювання демонструє комплексність та взаємопов'язаність ОК та засвідчує повне забезпечення обов'язковими компонентами ОП заявлених ПРН. Зміст ОП має чітку структуру, освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему. У цілому ЕГ підтверджує, що зміст ОП має чітку структуру та містить логічно пов'язані освітні компоненти, які забезпечують досягнення заявлених цілей та ПРН, що підкреслюється структурно-логічною схемою.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП (<https://bit.ly/3ucD8zk>) відповідає предметній області спеціальності 073 Менеджмент, який обумовлений формуванням ОК, що дозволяють здобувачам набути цілісних знань та професійної практики в області менеджменту і забезпечується такими освітніми компонентами як: «Теорія управління (поглиблений курс)», «Концепції та моделі сучасного менеджменту», «Управління змінами в соціально-економічних системах», «Методологія наукових досліджень в управлінні та адмініструванні», «Моделі та методи в інформаційних технологіях управління та прийняття рішень»; підкріплюється іншими ОК, зокрема: «Інтелектуальна власність та ефективність наукових проєктів», «Філософія науки», «Академічна доброчесність та етика наукового пошуку» тощо. Зазначені ОК у сукупності дозволяють сформувати науково-методологічне підґрунтя для виконання наукової складової ОП, результатом якої є підготовка дисертації з проблематики менеджменту. Аналіз силабусів, інших навчально-методичних матеріалів та спілкування у фокус-групі з НПП, які задіяні в реалізації ОП засвідчив зв'язок зі спеціальністю. Також під час зустрічі кожним з НПП було підтверджено реалізацію гуманітарної складової під час формування ОК, що у свою чергу показує на відповідність структури та змісту ОП до вимог щодо гуманітарної складової. Під час проведення зустрічей з гарантом, НПП, здобувачами та роботодавцями підтверджено, що ОК, які викладаються на ОП дають змогу сформувати науковця за спеціальністю 073 Менеджмент. У результаті аналізу ОП та НП, ЕГ дійшла висновку, що зміст ОП повністю відповідає методології та технології предметної області спеціальності та дозволяє опанувати методи, методики та сучасні інструменти, які здобувач має застосовувати на практиці, що засвідчують силабуси (<https://bit.ly/3oFlZNH>). У цілому, під час аналізу ЕГ встановлено, що всі ПРН зазначеної предметної області забезпечуються дисциплінами, які включені до обов'язкової компоненти ОП без виключення.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

В ХНТУСГ формування індивідуальної освітньої траєкторії ОП регулюється: Положенням про організацію освітнього процесу (<https://bit.ly/3faAyWo>), Положенням про формування варіативної складової навчальних планів освітніх програм (<https://bit.ly/2Sd25ol>) та Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук ХНТУСГ (<https://bit.ly/3vgMSKu>). В загальному обсязі освітньої складової ОП передбачено 15 кредитів ЄКТС (25%) для 5 ВК, які здобувач має право вибрати з переліку дисциплін, затвердженого рішенням Вченої ради, який оприлюднений на сайті ЗВО (<https://bit.ly/34axB1D>). Для ОП запропоновано вибіркові ОК, що враховують потреби професійної підготовки та індивідуальні наукові інтереси здобувачів у межах тематики наукових шкіл ЗВО, зокрема: «Аналіз управління підприємством», «Менеджмент підприємств агропромислового виробництва», «Технології управління персоналом», «Управління інноваціями в аграрній сфері», «Управління інтелектуальним потенціалом», «Еволюція наукових концепцій менеджменту», «Стратегічне управління розвитком підприємницьких структур», «Конкурентоспроможність економічних систем», «Економіка та управління якістю агропродовольчої продукції», «Інституалізація соціальної відповідальності» тощо, що загалом відповідають науковим темам здобувачів. Процес вибору дисциплін з урахуванням специфіки наукових досліджень здобувачів, який передбачає формування їх індивідуальної освітньої траєкторії, регулюється Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук ХНТУСГ. Відповідно до цього Положення здобувачі на 1 курсі вибирають навчальні дисципліни, які вивчаються на 2–3 курсах та пов'язані з тематикою наукового дослідження, за погодженням зі своїм науковим керівником та завідувачем відділу аспірантури і докторантури. Кафедри, що забезпечують ОП, постійно оновлюють перелік вибіркових дисциплін з урахуванням останніх вимог до науковців, кон'юнктури ринку праці, запитів роботодавців, рівня задоволеності здобувачів та тематики наукових досліджень здобувачів. Під час зустрічі з здобувачами було підтверджено факт вибору дисциплін та наголошено, що ці дисципліни спочатку презентуються з метою представлення результатів навчання, які вони дозволяють здобути. Також здобувачі підтвердили дотримання принципів академічної свободи під час вибору дисциплін. На прохання ЕГ, гарантом ОП було надано індивідуальні навчальні плани здобувачів різних років (<https://bit.ly/3ubCYIK>), що також підтверджує реальний вибір дисциплін здобувачами. У цілому ЕГ встановлено, що структура ОП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОП передбачає здобуття практичних компетентностей, необхідних для професійної діяльності: здатність до розв'язання комплексних проблем в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності; здійснення науково-педагогічної діяльності з урахуванням правил професійної і наукової етики та дотриманням академічної доброчесності (ЗК8, ЗК9, ЗК10, ЗК11, СК4, СК5, СК9) за допомогою практичної складової ОК (знайомство з організацією освітнього процесу в ЗВО; вивчення досвіду викладання провідних викладачів ЗВО під час відвідування аудиторних занять, методична робота з дисципліни; самостійне проведення навчальних занять з дисципліни (лекції, практичні заняття та семінари), самоаналіз; участь в оцінюванні якості різних видів робіт студентів; індивідуальна робота зі студентами, керівництво науковими студентськими дослідженнями) та проходження здобувачами педагогічної практики обсягом 4 кредити ЄКТС впродовж 3 року навчання. Під час зустрічі здобувачі підтвердили використання зазначених видів занять. Упродовж педагогічної практики здобувачі під керівництвом гаранта ОП чи наукового керівника залучаються до проведення аудиторних занять, відповідно до Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук ХНТУСГ (<https://bit.ly/3vgMSKu>) та Положення про педагогічну практику аспірантів ХНТУСГ (<https://bit.ly/3wtBmve>). По завершенню педагогічної практики здобувач готує звіт про її проходження, який, разом з матеріалами, що підтверджують зазначені у звіті відомості, подає на рецензування керівнику практики та захищає на засіданні кафедри (<https://bit.ly/2SiebFt>). У цілому ЕГ підтверджує, що ОП та НП передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Набуття соціальних навичок (soft skills), які є важливими в майбутній комунікативній та педагогічній діяльності здобувача, відповідають загальні компетентності ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК8 та спеціальна компетентність СК7, СК9, програмні результати навчання ПРО1, ПРО2, ПРО9 тощо. Вказані компетентності досягаються та ПРН реалізуються за допомогою вивчення таких освітніх компонент, як: «Філософія науки», «Українська мова наукового спілкування», «Іноземна мова за професійним спрямуванням», «Академічна доброчесність та етика наукового пошуку», «Педагогіка вищої школи». Формуванню зазначених навичок сприяє педагогічна практика, що дозволяє здобувачу застосувати теоретичний матеріал на практиці та посилити свої вміння з комунікації, саморозвитку тощо. Під час зустрічі з НПП та здобувачами, було наголошено, що в процесі навчання з метою розвитку соціальних навичок використовуються методи імітаційного моделювання, практичні симуляції, ділові ігри, тренінги, колоквиуми, круглі столи. Під час зустрічі здобувачі продемонстрували, що вони обізнані з поняттям соціальних навичок та їх роллю у професійній діяльності, проявили високу комунікабельність, стресостійкість та вміння спілкування на професійну тематику. Зокрема відзначено високу активність студентів 1 та 3 року навчання. Проведений ЕГ аналіз підтвердив високий рівень володіння іноземною мовою та наявності достатньої кількості англійських публікацій серед здобувачів (<https://bit.ly/3uedZob>). Також, під час зустрічі зі здобувачами, ЕГ з'ясовано, що здобувачі високо оцінюють активні методи навчання, такі як дискусії, кейс-метод, методики у поєднанні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання, які сприяють набуттю

soft skills. Крім того, здобувачам створені й додаткові умови для отримання таких навичок через можливість проходження тренінгів, участі у круглих столах, семінарах, які організуються спільно зі стейкхолдерами, проведенні аудиторних занять, роботи зі студентами, участі у конференціях, конкурсах наукових робіт тощо. Під час зустрічей ЕГ з гарантом ОП, науковими керівниками та здобувачами було підтверджено, що розвитку соціальних навичок здобувачів сприяють їх наукові керівники, які не лише координують підготовку наукового дослідження, але є водночас наставниками здобувачів, тренерами, що готують їх до ефективного функціонування в динамічному освітньо-науковому просторі. Під час зустрічі наукові керівники надали практичні приклади застосування активних методів роботи зі здобувачами, які безпосередньо чи опосередковано розвивають різні соціальні навички. У цілому, ЕГ дійшла висновку, що ОП повною мірою передбачає використання різноманітних методів набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), які відповідають заявленим цілям та ПРН.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

При розробці ОП було враховано вимоги до Професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти» (<https://bit.ly/2QrhlWI>), що формують визначені в Стандарті загальні ЗК1–ЗК12 та професійні компетентності А–Ж. Зміст ОП орієнтований на набуття тих компетентностей, які є основою кваліфікаційних вимог до професій, які зазначені у Класифікаторі ДК 003:2010 (<https://bit.ly/3ffA4hU>). Визначальними для працевлаштування здобувачів є дослідницька та викладацька діяльність. ОК ОП: «Філософія науки», «Академічна доброчесність та етика наукового пошуку», «Методологія наукових досліджень в управлінні та адмініструванні», «Інтелектуальна власність та ефективність наукових проєктів» та «Педагогічна практика» спрямовані на здобуття компетентностей наукового співробітника та молодшого наукового співробітника через формування здатності застосовувати методи та технології проведення наукових досліджень, організувати науковий пошук, управляти науковими проєктами, представляти наукові результати науковій спільноті та формують такі ПРН: ПРо1, ПРо2, ПРо3, ПРо4, ПРо6, ПРо7, ПР11, ПР12. У цілому, ЕГ підтверджує, що зміст ОП враховує вимоги відповідного професійного стандарту.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу (<https://bit.ly/3faAyWo>) наповнення 1 кредиту ECTS відповідає 30 годинам, рекомендована кількість годин аудиторних занять в одному кредиті ECTS (денна форма навчання) за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти за відсутності Стандарту планується на рівні нормативів для здобувачів за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, а саме від 23 % до 60 % (від 7 до 18 годин у одному кредиті ECTS). При визначенні кількості годин, що виносяться на аудиторне вивчення дисципліни, планується ціле число, кратне тижням семестру, в якому викладається дисципліна. Відповідно, аудиторне тижневе навантаження здобувачів за ОП береться на рівні магістра – 18 годин. Під час проведення експертизи, встановлено, що гарантом ОП враховано рекомендації Національного агентства з забезпечення якості вищої освіти щодо порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (<https://bit.ly/2PU2jJa>), де зазначено, що аудиторне навантаження дисциплін повинно бути не меншим, ніж 1/4 (25%) від загального освітнього навантаження, визначеного для цієї дисципліни, а самостійна роботи здобувача, регламентується навчальним планом і становить не більше, ніж 3/4 (75%) загального обсягу навчального часу вивчення дисципліни. У процесі вивчення ОП, НП та робочих програм освітніх компонентів підтверджено, що при реалізації ОП було дотримано дані вимоги. Загальний фонд навчального часу складає 60 кредитів ECTS (1800 годин), з яких обсяг аудиторних занять становить 674 години (37,4%), а обсяг самостійної роботи здобувачів становить 1126 годин (62,6%). У цілому, проаналізувавши НП з ОП та з огляду на наповнення годин видами навчальної роботи, ЕГ констатує наявність збалансованості між аудиторною роботою та самостійною роботою здобувачів, зважаючи, що це третій (освітньо-науковий) рівень. Співвідношення обсягу окремих освітніх компонентів є цілком логічним та обґрунтовується з точки зору кореляції бачення університетської спільноти із сучасними національними практиками. Під час зустрічей з гарантом ОП та здобувачами було підтверджено достатність аудиторних годин та з'ясовано, що для аналізу завантаженості здобувачів за ОП застосовуються такі заходи: опитування здобувачів (у формі співбесіди протягом освітнього процесу); моніторинг з боку гаранта ОП, викладачів та наукових керівників з подальшим колективним обговоренням на засіданнях кафедри. Завідувач аспірантури та докторантури підтвердила, що на пропозицію аспірантів, на основі проведеного анкетування, з метою максимального створення сприятливих умов для підготовки ними дисертації, застосовуються таких три правила: аудиторні заняття, переважно, проводяться не більше двох пар на день; не має бути «вікон» між заняттями та заняття за розкладом розпочинаються з 14.00. ЕГ підтверджує, що обсяг ОП та її окремих освітніх компонентів, як у формі аудиторної, так і самостійної роботи, відповідає нормативним вимогам, цілям ОП та спроможний забезпечити досягнення ПРН.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальна форма навчання за даною ОП не використовується. За твердженням гаранта, в концепції розвитку ОП визначено поступове запровадження елементів дуальної освіти, ведуться переговори з потенційними організаціями, що, зрештою, зазначено у відомостях про самооцінювання.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Обсяг ОП та окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти. Зміст ОП має чітку структуру; освітні компоненти програми становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та ПРН. Зміст ОП відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності. Для ОП запропоновано вибіркові ОК, що враховують потреби професійної підготовки та індивідуальні наукові інтереси здобувачів у межах тематики наукових шкіл ЗВО, які у цілому відповідають науковим темам здобувачів. ОП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством. Продемонстровано зручні та зрозумілі процедури вибору вибіркових дисциплін. Сильною стороною ОП є системний підхід до організації проходження педагогічної практики здобувачів, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. ОП повною мірою передбачає використання різноманітних методів набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), які відповідають заявленим цілям та ПРН. Під час спілкування здобувачі продемонстрували, що вони обізнані з поняттям соціальних навичок та їх роллю у професійній діяльності, проявили високу комунікабельність, стресостійкість та вміння спілкування на професійну тематику. Зокрема відзначено високу активність здобувачів 1 та 3 року навчання. Підтверджено високий рівень володіння іноземною мовою та наявності достатньої кількості англомовних публікацій серед здобувачів. При розробці ОП було враховано вимоги до Професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти» від 23.03.2021 р. та Класифікатора ДК 003:2010. Обсяг ОП та її окремих освітніх компонентів, як у формі аудиторної, так і самостійної роботи, відповідає нормативним вимогам, цілям ОП та спроможний забезпечити досягнення ПРН.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

–

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Структура, обсяг та зміст ОП у контексті Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук повністю відповідають предметній області визначеної для неї спеціальності, а також відповідають нормативним вимогам, цілям ОП та спроможні забезпечити досягнення ПРН. В ОП визначено, що наукова діяльність здобувача є частиною цієї ОП на основі виділення наукової складової в обсязі 180 годин. Цілісність встановлених релевантних фактів та їх контексту дала можливість ЕГ зробити висновок, що ОП Менеджмент за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти повністю відповідає Критерію 2, що дає підстави вважати дану відповідність "взірцевою".

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому Приймальної комісії ХНТУСГ (<https://bit.ly/3vrtH0d>) розроблено у відповідності до Закону України «Про вищу освіту», Умов прийому на навчання до ЗВО України в 2020 р, затверджених наказом МОН України від 11.10.2019 р. та, затверджено Вченою радою ЗВО 12 грудня 2020 р., розміщено на офіційному веб-сайті ЗВО та внесено до ЄДЕБО. Правила прийому до аспірантури ХНТУСГ викладено у Додатку 6 вищезазначених Правил. Для спрощення їхнього розуміння на сайті ЗВО також розміщено коротку презентацію щодо особливостей: вступу, перелік необхідних документів, спеціальностей, форм навчання, документів, що подаються до вступу в аспірантуру, ліцензовані обсяги вступу, вступні іспити, вартість підготовки в аспірантурі, вимоги до наукових керівників, умови зарахування для вітчизняних та іноземних громадян, умови підготовки здобувачів ступеню

доктора філософії поза аспірантури тощо (<https://bit.ly/3ffd4PK>). У цілому ЕГ підтверджено, що правила прийому на навчання за ОП є чіткими та зрозумілими і не містять дискримінаційних положень та у повному обсязі оприлюднені на офіційному веб-сайті ХНТУСГ.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правилами прийому до ХНТУСГ та Правила прийому до аспірантури ХНТУСГ передбачено наступний перелік конкурсних предметів для здобуття наукового ступеня доктора філософії: вступний іспит зі спеціальності, вступний іспит з іноземної мови, результати інших форм вступних випробувань (у формі іспитів, співбесід, презентацій дослідницьких пропозицій чи досягнень). Згідно п.4 Правила прийому до аспірантури ХНТУСГ (<https://bit.ly/3vrtH0d>) додатковим показником при обчисленні конкурсного балу є середній бал вступника за Додатком до диплому магістра (спеціаліста), а також, якщо особа представляє за спеціальністю, за якою вона вступає до аспірантури: патент, що пройшов експертизу на патентну чистоту; статтю, опубліковану в фаховому виданні, що входить до переліку ВАК; диплом призера конкурсу студентських робіт; патент на корисну модель; тези доповіді на науковій конференції. На думку гаранта ОП, це дозволяє залучити майбутніх здобувачів, які вже мають певний рівень soft skills. До вступних іспитів допускаються особи, які пройшли обов'язкову співбесіду з майбутнім науковим керівником та отримали за неї позитивний відгук; або отримали рекомендацію випускової кафедри. Для виявлення ступеня опанування компетентностей у сфері менеджменту, кандидати на вступ до аспірантури складають вступне випробування зі спеціальності, яке проводиться предметною комісією, члени якої проводять наукові дослідження за спеціальністю та відповідають за виконання ОП. Членами предметної комісії з іноземної мови кваліфіковано оцінюється рівень її знання вступником (в даному контексті йдеться про мовні компетентності). Програма вступного іспиту зі спеціальності переглядається щорічно за результатами анкетування всіх груп стейкхолдерів ЗВО та моніторингу вимог ринку. У цілому, після проведення зустрічей з усіма групами стейкхолдерів група ЕГ визнала, що правила прийому на навчання за ОП враховують її особливості.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО (у тому числі під час академічної мобільності) та порядок поновлення здобувачів ступеня доктора філософії після академічної відпустки та відрахування з аспірантури регулюються у ХНТУСГ: Правилами прийому Приймальної комісії ХНТУСГ (<https://bit.ly/3vrtH0d>); Положенням про аспірантуру та докторантуру ХНТУСГ (<https://bit.ly/3hP9UnI>) та Положенням про академічну мобільність студентів та викладачів. (<https://bit.ly/34gTOLr>). Вчена рада ХНТУСГ має право ухвалити рішення про визнання набутих здобувачем в інших ЗВО (наукових установах) компетентностей з однієї чи декількох дисциплін (зарахування кредитів ЄКТС), обов'язкове здобуття яких передбачене ОП у обсязі, що не перевищує 25% обсягу ОП (кількості, встановленого законодавством мінімального обсягу вибіркових дисциплін). Під час он-лайн зустрічі зі здобувачами та представниками студентського самоврядування щодо визнання результатів, отриманих за результатами міжнародної та внутрішньої академічної мобільності виявлено не було. Однак ЗВО врегульовано алгоритм визнання результатів навчання в інших ЗВО з детально прописаними сценаріями поведінки в залежності від ситуації у вищезазначених нормативних документах. ЕГ засвідчує, що у ХНТУСГ визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації ОП.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів неформальної освіти в ХНТУСГ регламентується Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (<https://bit.ly/3uA5hE4>), зокрема, згідно п.4.1 Положення, правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації ОП. Під час зустрічі ЕГ з науковими керівниками та здобувачами було підтверджено, що визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті здобувача 1-го курсу навчання Попова Дмитра було реалізовано зарахуванням 1 кредиту ЄКТС з ОК «Педагогіка вищої школи» на основі сертифікату про успішне проходження он-лайн курсу «Критичне мислення для освітян» на платформі Prometheus (<https://bit.ly/3hLQct5>). У цілому ЕГ підтверджує, що ЗВО визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сайт ХНТУСГ, а також сторінки відділу аспірантури та докторантури і кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту містять всю необхідну інформацію щодо вступу на навчання на ОП Менеджмент за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти та процедури визнання результатів навчання у інших ЗВО, подану у зрозумілій для читача формі. Сильною стороною є наявність чітких правил визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, у тому числі в рамках програм академічної мобільності та результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регламентованих відповідними положеннями.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Приклади зарахування результатів навчання з інших ЗВО на ОП відсутні. Рекомендовано активізувати процеси реалізації здобувачами за ОП можливостей міжнародної та внутрішньої мобільності, так як всі умови у ХНТУСГ створено.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ХНТУСГ має чіткі та зрозумілі правила прийому на навчання, доступні для всіх учасників освітнього процесу, що не містять дискримінаційних положень; правила прийому враховують особливості цієї ОП. У ЗВО розроблені процедури перезарахування результатів навчання, у неформальній освіті; положення, що регламентують доступ до ОП та визнання результатів навчання, розміщено на офіційному сайті ЗВО, відділу аспірантури та докторантури та кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту. ЕГ дійшла висновку, що ОП Менеджмент за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти, що реалізується в ХНТУСГ, загалом відповідає Критерію 3 з недоліками, що є несуттєвими.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Під час проведення експертизи ЕГ засвідчено, що форми та методи навчання сприяють досягненню програмних результатів навчання ОП. ЗВО орієнтований на студентоцентрований підхід, що проявляється через можливість здобувача самостійно сформулювати вибірково частину освітньої траєкторії та обирати форми навчання, що визначено Положенням про організацію освітнього процесу в ХНТУСГ (<https://bit.ly/2Qz49iK>). Процес дистанційного навчання регулюється Тимчасовим положенням про організацію освітнього процесу з використанням дистанційних технологій в умовах карантину (<https://bit.ly/3owR3iJ>). Це підтверджує наведений розклад занять на сторінці відділу аспірантури та докторантури (<https://bit.ly/3fCxCke>). Під час зустрічі з НПП було підтверджено забезпечення реалізації ОП використанням наступних методів інтерактивного навчання: цільових питань, модерації ділової гри, занять з елементами тренінгу, обговорення кейсів тощо. Результати анкетування здобувачів ОП дають підстави ЕГ стверджувати про високу якість наданих освітніх послуг (<https://bit.ly/3oADaQw>). ЕГ встановлено, що принципи академічної свободи здобувачів проявляються через право вільно обирати наукового керівника та тему дослідження, що підтверджено під час зустрічі зі здобувачами. Також було встановлено, що вказаний принцип НПП реалізують у науковій діяльності та навчанні через вибір форм та методів викладання, свободи слова і творчості. Під час зустрічі ЕГ з НПП було продемонстровано наповненість освітньої компоненти, а здобувачами підтверджено доступність матеріалів ОК. Підтверджено, що у період карантину для реалізації навчального процесу також використовувалися такі мобільні додатки як Viber та Telegram, платформа Zoom. Під час зустрічі з ЕГ, здобувачі вказали, що надають перевагу використанню навчальних матеріалів на базі Google-документів та Google-диску. Під час зустрічі з гарантом ОП, НПП та здобувачами було з'ясовано, що у ЗВО дистанційне навчання з використанням платформи Moodle функціонує, однак поки що активно використовується на бакалаврському та магістерському освітніх рівнях. Для реалізації освітнього процесу та проведення навчальних занять для здобувачів за ОП використовується платформа Google-meet з окремими посиланнями, які зазначено у розкладі занять. Водночас ЕГ відзначено, що в концепції розвитку ОП заплановано активізацію застосування сучасних дистанційних освітніх технологій, завантаження НМК за всіма ОК в систему Moodle, що зазначено у відомостях про самооцінювання. У цілому, ЕГ підтверджує, що форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених в ОП цілей та ПРН, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Форми організації освітнього процесу, види навчальних занять та контрольних заходів прописано у Положенні про організацію освітнього процесу в ХНТУСГ (<https://bit.ly/2Qz49iK>), що є у відкритому доступі на сайті ЗВО. ЕГ пересвідчилася, що учасники освітнього процесу мають своєчасний доступ до інформації щодо цілей, змісту та ПРН, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих ОК. На сайті кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту ХНТУСГ у вкладці «ОНП Третій (PhD) рівень» (<https://bit.ly/3oV3mud>) розміщено ОП та навчальний план. На сторінці відділу аспірантури та докторантури у вкладці «Організація підготовки здобувачів» (<https://bit.ly/3u1bZzf>) наведено силабуси обов'язкових та вибіркового ОК, навчальний план ОП. Також готуються та затверджуються Робочі програми ОК (<https://bit.ly/2Sm3vG1>), основні положення яких НПП доводить до відома здобувачів на першому занятті. Під час зустрічі ЕГ зі здобувачами виявлено, що вся інформація по ОК ОП є доступною у повному обсязі на сайті відділу аспірантури та докторантури, а також надається їм на першій зустрічі викладачем. У цілому, детальне ознайомлення в процесі експертизи, дозволяє стверджувати про те, що всім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна та зрозуміла інформація щодо цілей, змісту і ПРН, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі Силабуса та Робочої програми ОК).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Під час реалізації ОП здобувачі мають сприятливі умови для ефективного поєднання навчання та досліджень. Серед компонентів ОП є дисципліни «Методологія наукових досліджень в управлінні та адмініструванні», «Моделі та методи в інформаційних технологіях управління та прийняття рішень», «Інтелектуальна власність та ефективність наукових проектів», «Теорія управління (поглиблений курс)». Вказані ОК спрямовані на розвиток дослідницьких умінь та критично-аналітичного мислення в галузі управління. У ХНТУСГ однією з форм організації освітнього процесу є наукові семінари до яких запрошуються провідні експерти, стейкхолдери, науковці з проблеми дослідження, що і було засвідчено ЕГ під час зустрічі зі стейкхолдерами, роботодавцями, випускниками та здобувачами. Починаючи з 2006 р. на кафедрі успішно працює науково-дослідна лабораторія «Обґрунтування інноваційних агротехнологій», розробки якої багаторазово визнавалися переможцями провідних вітчизняних та міжнародних наукових конкурсів та виставок. Під час експертизи НПП запевнили ЕГ про активну участь здобувачів у дослідженнях в рамках науково-дослідної теми кафедри, а також спільну участь у науково-дослідній тематиці кафедри. Під час зустрічі перший проректор, вчений секретар ЗВО засвідчив ЕГ, що для ефективного поєднання навчання і досліджень, ЗВО у 2018-2019 рр. було укладено Меморандум про співпрацю з 7 науково-дослідними інститутами регіону із залученням Департаменту АПК обласної адміністрації. Науковці ЗВО приймали участь у розробці «Стратегії розвитку Харківської області на період 2021-2027 рр.» (<https://bit.ly/3u7dCLY>). Під час зустрічі було підтверджено, що завдяки роботі Ради молодих вчених ЗВО (<https://bit.ly/3hCVHdw>) регулярно проводяться наукові заходи. Здобувачі ОП приймають активну участь у роботі Ради, у т.ч. апробують результати наукових досліджень на обласних та всеукраїнських конкурсах, при організації Форуму «Наука 6.0: діалог поколінь» (<https://bit.ly/3zuuNoHa>). Здобувачі активно займаються процесом досліджень під час написання дисертаційної роботи та мають можливість безкоштовно користуватись науковими виданнями баз даних WoS. Інформація щодо науково-дослідних тем та здобутків здобувачів оприлюднена на сайті ЗВО (<https://bit.ly/3oV3mud>) та додатково надана за запитом ЕГ (<https://bit.ly/3uedZob>). Інформація щодо переліку публікацій НПП знаходиться на сайті кафедри у вкладці «Викладацький склад» (<https://bit.ly/3oLb6tK>). У рамках ОП НПП проводять дослідження у контексті дисциплін та мають публікації на базі міжнародних видань SCOPUS, WoS та Google Scholar. У цілому ЕГ підтверджує, що ЗВО забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей ОП.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Відповідно до Положення про навчально-методичний комплекс дисципліни (<https://bit.ly/3ozdOCD>) та за результатами опитування фокус-групи НПП, що викладають на ОП була отримана інформація, що оновлення матеріалів НМКД проводиться щорічно до початку нового навчального року відповідно до змін в ОП. Наповнення та оновлення силабусів регулюється правилом академічної свободи НПП. Моніторинг змісту та якості НМКД проводить завідувач кафедри за якою закріплено ОК. Результати внутрішнього контролю відображаються у протоколах засідання кафедри. Відповідно до вимог Положення про розроблення, затвердження, моніторинг, перегляд та закриття освітніх програм (<https://bit.ly/2Sf7dBf>) ОП заснована на компетентному підході та передбачає процедуру регулярного (не рідше один раз на п'ять років) перегляду та удосконалення (п. 5.3 вказаного Положення). Під час зустрічі з усіма групами стейкхолдерів було підтверджено, що моніторинг та перегляд ОП здійснюється за активної участі здобувачів, представників органів студентського самоврядування, випускників, роботодавців, академічної спільноти тощо. Анкети розробляються Сектором забезпечення якості вищої освіти (<https://bit.ly/3u1AigA>) та Гарантом ОП (<https://bit.ly/34oNq6l>). Опитування стейкхолдерів, здобувачів та НПП проводиться на регулярній основі гарантом ОП. ЕГ ознайомила з результатами анкетування за 2016-2020 рр. та

пересвідчилась, що результати використовуються для покращення якості освітнього процесу ОП. Результати опитування розглядаються на засіданнях Вченої ради ХНТУСГ, кафедри та групи забезпечення ОП та використовуються для покращення освітнього процесу. НПП мають можливість оновлювати зміст ОК через участь у таких заходах: курси підвищення кваліфікації, стажуванні за кордоном, публікаціях у періодичних виданнях, включених до наукометричних баз даних SCOPUS/WoS, міжнародних науково-практичних конференціях, виконанні науково-дослідних та грантових робіт тощо. ЕГ підтверджує, що НПП оновлює зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація є одним із основних напрямів Стратегії розвитку ХНТУСГ на період до 2021 року (<https://bit.ly/3ozWblW>). Серед завдань Стратегії визначено: розвиток зовнішньо освітянської діяльності шляхом створення, розширення та підтримки контактів кафедр із колегами за кордоном, створення умов для їх розвитку. ЗВО має партнерські угоди з більш ніж 30 університетами світу (<https://bit.ly/3hIXUnO>) та є членом 4 міжнародних організацій (<https://bit.ly/344BzSM>). В ЗВО є можливості для навчання іноземних студентів за всіма рівнями освіти. На базі ЗВО працюють Українсько-китайський центр (<https://bit.ly/3hVJDEv>) та Українсько-польський аграрно-технічний центр (<https://bit.ly/3wnlA51>). Під час зустрічі проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків повідомив про підписання договору з Шайнсіньким професійно-технічним інститутом (КНР) про відкриття центру ЗВО та спільну підготовку здобувачів освітньо-наукового рівня за 3 спеціальностями: Менеджмент, Економіка, Харчові технології. Під час зустрічі з НПП було виявлено, що більшість мають сертифікати, що підтверджують знання англійської мови на рівні B2 та мають публікації у журналах, які індексуються в наукометричних базах Scopus та Web of Science. На ОП існує практика здобуття наукового ступеня Доктор філософії за спеціальністю 073 Менеджмент здобувачкою Хань Сіньмен (КНР), 2019 р. В ЗВО розроблено Положення про академічну мобільність студентів та викладачів (<https://bit.ly/3u6OULL>), відповідно до якого НПП та здобувачі можуть приймати участь у грантових проєктах ERASMUS+, ERASMUS MUNDUS, FULBRIGHT, WIRA, що було підтверджено експертам під час зустрічі з НПП та керівництвом ЗВО. НПП на регулярній основі проходять стажування за кордоном та приймають запрошених професорів з Польщі, Німеччини, США, Канада (<https://bit.ly/3fflpmx>). Під час зустрічі зі здобувачами було виявлено, що активної практики закордонного стажування здобувачів ОП з другої половини 2019 р. не було через обмеження, пов'язані з пандемією Covid-19. Проте здобувачами було продемонстровано, що вони залучені до міжнародної діяльності через участь у науковому стажуванні (Голованова Г. проходила стажування щодо інноваційних методів викладання у Малопольській школі публічного адміністрування (м.Краків), Міненко С. - педагогічне стажування (Академія ГУСПОЛ, Чехія), Поліщук Д. - наукове стажування щодо інновацій в освіті (м.Катовіце, Польща). Всі стажування підтверджені відповідними сертифікатами (<https://bit.ly/2ThPftg>). Також здобувачами було підтверджено, що вони залучені до міжнародної діяльності через участь у конференціях за кордоном та апробації результатів свого наукового дослідження в іноземних виданнях (Грищенко Валерія, Міненко Софія, Дузькрячченко Вікторія, Пантус Олег, Поліщук Дмитро, Попов Дмитро (<https://bit.ly/3uedZob>)). ЕГ підтверджує, що навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Форми та методи навчання і викладання за ОП загалом та окремими ОК відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Здобувачам за ОП своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих ОК. ЗВО постійно прагне розширювати межі інтернаціоналізації. Під час акредитації відбулося підписання договору з Шайнсіньким професійно-технічним інститутом (КНР) про відкриття центру ЗВО в Китаї та спільну підготовку здобувачів за даною спеціальністю. Аналогічний центр відкритий в ЗВО. За даною ОП є вже досвід навчання та отримання диплому доктора філософії здобувачки з Китаю. Всі учасники освітнього процесу залучаються до наукової діяльності та міжнародної співпраці. Відбувається постійне оновлення навчально-методичного забезпечення ОК на основі наукових досягнень, як власне НПП, так і світової наукової спільноти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Відсутність розміщення навчально-методичного забезпечення за ОП у єдиному освітньому просторі ЗВО. Рекомендовано активізувати розміщення навчально-методичного забезпечення на одній освітній платформі (MOODLE) задля більш зручного користування наданими матеріалами та для зручності проведення навчальних занять для здобувачів всіх рівнів вищої освіти.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

У цілому форми, методи навчання та викладання відповідають належному рівню для досягнення заявлених ПРН та ОК за ОП у цілому; здобувачам вчасно і доступно надається вся необхідна інформація щодо ОК за ОП; ОП дозволяє поєднувати навчання та наукові дослідження, НПП оновлюють зміст ОК. Студентоцентризм та академічна свобода реалізуються через вільний вибір тем наукових досліджень, вибіркових дисциплін, своєчасним ознайомленням здобувачів з формами та методами навчання та широким залученням здобувачів до наукової діяльності. ЕГ дійшла висновку, що ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають підкритеріям Критерію 4 з невеликими, що не є суттєвими.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти розкриваються у Положенні про організацію і проведення поточного і семестрового контролю, критерії оцінювання знань та апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів (<https://bit.ly/3oGSv1R>); Положенні про організацію поточного і семестрового контролю та атестацію здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій (<https://bit.ly/2SZRNrw>); Положенні про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук (<https://bit.ly/3wplaKi>). ЕГ підтверджує, що вказані документи являються складовою системи внутрішнього забезпечення якості освіти та дозволяють встановити досягнення визначених в ОП результатів навчання за ОК. Наведена в Положенні інформація є достатньо чіткою та зрозумілою. В ЗВО оцінювання знань здійснюється під час міжсесійного (поточного) і семестрового контролю, а також під час атестації здобувачів вищої освіти. Згідно ОП 2020 р. підсумкові контрольні заходи за програмою відбуваються в обох формах (ПМК та екзамен). Зазначені форми атестації здобувачів відповідають вимогам законодавства та наведені в робочих програмах ОК ОП та частково представлені в силабусах. Під час зустрічі з гарантом ОП, НПП та здобувачами було підтверджено, що на засіданні кафедри двічі на рік відбувається проміжна атестація здобувачів у вигляді доповіді та презентації результатів дослідження, їх актуальності, наукової новизни та прикладного значення, а також методики дослідження. Шляхом відкритого обговорення головою та членами атестаційної комісії кафедри фактичних результатів підготовки здобувача робиться висновок про ступінь виконання запланованих на поточний семестр показників та рекомендація щодо продовження підготовки здобувача або його відрахування за невиконання індивідуального плану роботи. Позитивною практикою є захист наукового дослідження у формі публічного захисту (<https://bit.ly/3oKiA09>). Згідно з додатком до відомостей про самооцінювання ОП та аналізу ЕГ робочих планів навчальних дисциплін, було встановлено, що контрольні заходи та критерії їх оцінювання є валідними. Під час інтерв'ювання здобувачів було отримано інформацію, що контрольні заходи, порядок та критерії оцінювання є чіткими та зрозумілими, та оприлюднюються на сайті ЗВО у розділі «Відділ аспірантури та докторантури» (<https://bit.ly/3oFlZNH>) до початку навчального семестру. У цілому ЕГ підтверджує, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем результатів навчання для окремого освітнього компоненту та ОП в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

На даний момент Стандарт вищої освіти за спеціальністю 073 Менеджмент галузі знань 07 Управління та адміністрування для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти відсутній. Формою атестації здобувачів є публічний захист наукових досягнень у формі дисертаційної роботи на засіданні спеціалізованої вченої ради ЗВО, утвореною для проведення разового захисту, що визначено п.6 ОП 2020 р. та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня доктора філософії з присвоєнням кваліфікації: Доктор філософії зі спеціальності Менеджмент. Під час зустрічі зі здобувачами було підтверджено, що вони ознайомлені з новими вимогами до захисту дисертації, які опубліковані на сайті Відділу аспірантури та докторантури у вкладці нормативно-законодавча база (<https://bit.ly/3uqEbiy>). ЕГ відмічено, що позитивною практикою реалізації ОП є дострокове виконання індивідуального плану навчання та захист наукового дослідження у формі публічного захисту у грудні 2020 р. (Міненко Софія) (<https://bit.ly/3oKiA09>), що відповідає п.30 Постанови КМУ «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» від 23.03.2016 р. №261 (зі змінами).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедурні аспекти проведення контрольних заходів при вступі до ХНТУСГ зазначені в Правилах прийому Приймальної комісії ХНТУСГ (<https://bit.ly/3vrtH0d>), які оприлюднюються завчасно на сайті ЗВО і знаходяться у вільному доступі. Порядок апеляції на результати вступних випробувань до аспірантури також визначаються вищезазначеними Правилами прийому, однак випадків оскарження вступних результатів на ОП ще не було. Проведення контрольних заходів за окремими освітніми компонентами, правила і послідовність у їх дотриманні визначається: Положенням про організацію і проведення поточного і семестрового контролю, критерії оцінювання знань та апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів (<https://bit.ly/3oGSv1R>) та Положенням про організацію поточного і семестрового контролю та атестацію здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій (<https://bit.ly/2SZRNRw>). Основними нормативними документами, що визначають механізм та основні правила підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти в ХНТУСГ є Положення про аспірантуру та докторантуру (<https://bit.ly/3v8UJK1>) та Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук (<https://bit.ly/3wpIaKi>). Порядок оскарження результатів контрольних заходів та їх повторного проходження визначає Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу (<https://bit.ly/3u3Gbdj>), розділ 7 «Порядок подання апеляції та її розгляд». В ЗВО діє Етично-фахова комісія (Положення про етично-фахову комісію <https://bit.ly/3f9VHjs>). Однією із основних цілей якої є розгляд скарг або звернень щодо різних аспектів освітнього та виховного процесів, вживання заходів щодо їх усунення, профілактична робота разом з органами студентського самоврядування. Під час спілкування зі здобувачами було встановлено, що вони ознайомлені з правилами проведення контрольних заходів, інформування для них проводиться повною мірою зі сторони НПП, а також через зміст РП та силабусів, за потреби звертаються до сайту ЗВО. Щодо конфліктних ситуацій та практики оскарження результатів під час спілкування ЕГ зі здобувачами та НПП було повідомлено, що таких випадків не виникло. Отже, ЕГ підтверджує, що в ЗВО визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації ОП.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Забезпечення академічної доброчесності є частиною внутрішньої системи забезпечення якості ХНТУСГ, яке регулюється: статтею 42 Закону України «Про освіту», Положенням про академічну доброчесність учасників освітнього процесу (<https://bit.ly/3u3Gbdj>), Кодексом честі ХНТУСГ (<https://bit.ly/3yon29j>), а також Положенням про етично-фахову комісію (<https://bit.ly/3f9VHjs>). Під час зустрічі зі здобувачами, НПП, гарантом ОП, фахівцем сектору забезпечення якості вищої освіти та директором бібліотеки було підтверджено, що дотримання академічної доброчесності не зводиться лише до наявності певних процедур та інших інституційних механізмів, а полягає в основі інституційної культури ЗВО. Зі слів фахівця сектору забезпечення якості вищої освіти та директора бібліотеки, ЗВО приділяє увагу популяризації та доведенню процедур академічної доброчесності до усіх здобувачів ОП, наприклад, на перших після вступу зустрічах зі здобувачами, представники бібліотеки проводять семінари, присвячені академічній доброчесності, основам академічного письма та дослідницької роботи, та тренінги для НПП й здобувачів щодо актуалізації питань важливості академічної доброчесності у ЗВО. У ЗВО укладено договір із ТОВ «Антиплагіат», що дозволяє здобувачам ОП користуватися програмою UNICHECK для перевірки наукових статей, або дисертаційних робіт безкоштовно. Під час спілкування ЕГ зі здобувачами та НПП було підтверджено, що в ЗВО здійснюються такі заходи щодо дотримання принципів академічної доброчесності: інформаційна робота зі здобувачами під час зустрічей з керівництвом на початку навчального року, постійне обговорення щодо дотримання академічної доброчесності з науковими керівниками, перевірка наукових статей на плагіат, інформаційна та консультаційна робота відділів ЗВО. Також ОП передбачено в структурі обов'язкової компоненти вивчення ОК «Академічна доброчесність та етика наукового пошуку». ЕГ встановлено, що в ЗВО проводиться опитування здобувачів на предмет обізнаності на прояви академічної недоброчесності (<https://bit.ly/3f5PIMG>). Результати опитування здобувачів подано на сторінці кафедри (<https://bit.ly/3oADaQw>). Результати опитування показали, що 98% здобувачів розуміє, що таке академічна доброчесність та проінформовані викладачами та іншими підрозділами ЗВО про процедури дотримання академічної доброчесності. Це свідчить про високий рівень популяризації дотримання принципів академічної доброчесності в ЗВО. ЕГ підтверджує, що у ЗВО визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації ОП. ЗВО популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Проведення контрольних заходів, критерії оцінювання та механізм оскарження результатів навчання належним чином регламентовано положеннями та процедурами, які наявні у відкритому доступі на сайті. Здобувачі ОП є обізнаними з особливостями і правилами проведення контрольних заходів, які загалом є чіткими, зрозумілими, доступними та включають процедури оскарження результатів і повторного проходження. Позитивною практикою реалізації ОП є дострокове виконання індивідуального плану навчання та захист наукового дослідження у формі публічного захисту на засіданні спеціалізованої вченої ради ЗВО, утвореною для проведення разового захисту. Високий рівень популяризації та дотримання принципів академічної доброчесності в ЗВО серед НПП та здобувачів вищої освіти. ЗВО проводить семінари, лекції щодо поширення академічної доброчесності, а також заходи спрямовані на запобігання, виявлення та протидію корупції. Існування дієвих технологічних процедур для перевірки наукових та дисертаційних робіт на унікальність через застосування програмного забезпечення Unicheck. Перевірка на антиплагіат є безкоштовною завдяки укладеному договору з ТОВ "Антиплагіат" та програмі Unicheck.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

-

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем результатів навчання для окремого освітнього компоненту та ОП в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь; позитивною практикою реалізації ОП є дострокове виконання індивідуального плану навчання та захист наукового дослідження у формі публічного захисту, що відповідає п.30 Постанови КМУ «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» від 23.03.2016 р. №261 (зі змінами); визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації ОП; високий рівень популяризації та дотримання принципів академічної доброчесності в ЗВО серед НПП та здобувачів вищої освіти; існування дієвих технологічних процедур для перевірки наукових та дисертаційних робіт на унікальність. Виходячи з релевантності викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, питомої ваги окремих підкритеріїв в генеруванні підсумкової оцінки, ЕГ дійшла висновку щодо повної відповідності ОП Критерію 5 за всіма підкритеріями, що дає підстави вважати дану відповідність "взірцевою".

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час експертизи, було здійснено аналіз наукової та професійної діяльності за інформацією наведеної на сайті ЗВО, даними табл. 2 Відомостей про СО та додатково наданої інформації (<https://bit.ly/3fGpz61>). За результатами експертизи ЕГ підтверджує, що НПП, що задіяні на ОП, академічною та професійною кваліфікацією високо корелюють із змістом ОК, предметною областю ОП та спеціальністю, що дозволяє досягати цілей ОП та ПРН. Серед НПП, що задіяні на ОП - 7 докторів та 3 кандидата наук. Дисципліни, що відповідають за формування професійних компетентностей викладають (ОКП 1-4) лише доктори наук за професійним профілем. За іншими обов'язковими ОК академічну відповідність НПП підтверджують наявні профільні наукові публікації, тематика наукових досліджень та міжнародних стажувань. ЕГ підтверджено повну відповідність рівня академічної та професійної кваліфікації дисциплінам: д.е.н., проф. Красноручський О.О, гарант та керівник групи забезпечення ОП, має вчене звання та науковий ступінь за профілем ОП, відповідає 10 пунктам наукової активності викладача за профілем ОП та дисциплін, що викладає; д.е.н., проф. Орел В.М. – відповідає 7 пунктам наукової активності, які корелюються з дисциплінами, що він викладає; д.е.н., проф. Рижикова Н.І. має науковий ступінь за профілем ОП та 8 підтверджених пунктів наукової активності викладача за профілем ОП; д.т.н., проф. Мегель Ю.Є. – забезпечує 8 пунктів наукової активності, що відповідають дисциплінам, які він викладає за профілем ОП; д.е.н., проф. Власенко

Т.А. має науковий ступінь за профілем ОП та 8 підтверджених пунктів наукової активності викладача; д.пед.н., проф. Данченко І.О. має науковий ступінь за профілем ОП та 7 підтверджених пунктів наукової активності викладача за профілем ОП; д.пед.н., проф. Дроздова І.П. – забезпечує 11 пунктів наукової активності, що відповідають дисциплінам, які вона викладає за профілем ОП; к.філос.н., ст. викл. Кобелева Д.Л.– забезпечує 7 пунктів наукової активності, що відповідають дисциплінам, які вона викладає за профілем ОП; к.філос.н., доц. Бобловський О.Ю. – відповідає 7 пунктам наукової активності, які корелюють з дисциплінами, які він викладає за профілем ОП; к.філол.н., доц. Полякова Т.Л. – забезпечує 7 пунктів наукової активності, що відповідають дисциплінам, які вона викладає за профілем ОП. ЕГ визначено, що деякі з НПП також є членами редколегій вітчизняних і міжнародних наукових видань (Красноручий О.О., Орел В.М., Рижикова Н.І., Мегель Є.Ю.). В ході проведення зустрічей, здобувачі та роботодавці відмітили високий професійний рівень НПП. Результати експертизи НПП групи забезпечення ОП показали, що НПП пройшли міжнародне стажування з питань вивчення передового досвіду у сфері менеджменту (<https://bit.ly/3fllpmx>) та більша частка НПП має сертифікати з іноземної мови (зокрема, англійської мови на рівні B2). Загалом ЕГ вважає, що кадровий потенціал кафедри, професійний рівень НПП задовольняє чинні вимоги і є достатнім для досягнення визначених ОП цілей та ПРН.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний відбір НПП в ХНТУСГ проводиться відповідно до вимог нормативних документів та положень, що діють у ЗВО. Нормативні документи є у відкритому доступі, розміщені на сайті ЗВО у вкладці Публічна інформація, Положення про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад (<https://bit.ly/3uaW2Xh>). Вимоги до осіб які обираються на посади чітко прописані у п.3 Положення про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП (нова редакція). Наприклад, п.3.6.5.1 зазначає, що особи, які мають науковий ступінь за профілем кафедри, і особи які мають кваліфікацію магістра (спеціаліста) за профілем кафедри, повинні опублікувати за попередні 5 років виступів на цій посаді (за наявністю такого стажу) не менше як 4 наукових і навчально-методичних праць, з них не менше ніж 1 у фахових наукових виданнях і 1 у виданнях, що індексуються міжнародними наукометричними базами Scopus і/або Web of Science. Оголошення про проведення конкурсу публікується на сайті ЗВО, вкладка Конкурсний відбір на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників (<https://bit.ly/3fcLCIN>). Нині, оголошено конкурс на заміщення посад, які стануть вакантними з 01.07.2021 року (<https://bit.ly/3vcUqxO>). Додатково оголошення про вакантні посади публікується у засобах масової інформації, що було підтверджено під час фокус-групи з представниками допоміжних (сервісних) структурних підрозділів. Загалом процедура конкурсного добору НПП в ХНТУСГ дозволяє забезпечити необхідний рівень професіоналізму викладачів та наукових керівників дисертаційних робіт здобувачів. Цьому також сприяє створена система, яка передбачає оцінювання досягнень НПП та кафедр. Оцінювання проводиться регулярно раз на рік з оприлюдненням результатів рейтингів на офіційному веб-сайті ЗВО (Положення про рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників (зі змінами) (<https://bit.ly/3fcVCvj>) та Положення про рейтингове оцінювання діяльності кафедр за результатами роботи протягом навчального року (<https://bit.ly/2TdsKEv>). Під час зустрічі з НПП вони запевнили ЕГ, що рейтингове оцінювання роботи має важливі наслідки при процедурі конкурсного добору, а також впливає на рішення щодо їх матеріального та морального заохочення. Для НПП, відповідно до Положення про проведення конкурсу, трудовий контракт укладається на строк, погоджений сторонами, але не більше ніж на 5 років. У співбесіді з НПП ЕГ переконалась, що конкурсний відбір проводиться прозоро на засадах: відкритості, гласності, законності, рівності прав членів конкурсної комісії, колегіальності прийняття рішень конкурсною комісією, незалежності, об'єктивності та обґрунтованості, неупередженого ставлення до кандидатів на зайняття вакантних посад НПП та їх орієнтованості на підвищення якості освітнього процесу та забезпечення ПРН. У цілому ЕГ підтверджує, що процедури конкурсного добору викладачів є прозорими та дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації ОП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

На зустрічі ЕГ з роботодавцями було підтверджено, що ЗВО залучає їх до участі у реалізації ОП, удосконаленні та обговоренні. Серед стейкхолдерів, що були присутні на зустрічі фокус-групи були представники науки та бізнесу, а саме: Лупенко Юрій, директор ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААН України; Данько Юрій, проректор з наукової роботи СНАУ, Голованова Ганна, ст. викладач ХНТУСГ; Таран Наталія, доктор філософії; Зайцев Юрій, заступник начальника Головного управління ДПС у Харківській області. При зустрічі з ЕГ роботодавцями було відзначено декілька напрямів співпраці з ЗВО на ОП через: залучення їх до читання лекцій та при виконанні науково-дослідних робіт (Данько Юрій, Лупенко Юрій, Зайцев Юрій); участь у рецензуванні описів вибіркового дисциплін («Технологія управління персоналом», «Стратегічне управління розвитком підприємницьких структур», «Педагогічні технології у вищій школі» Лупенко Юрій) та удосконаленні ОП і НП (Данько Юрій, Таран Наталія, Голованова Ганна); організацію науково-практичних конференцій, спільні участі у підготовці монографій і наукових статей (Данько Юрій, Лупенко Юрій). Водночас ЕГ встановлено, що стейкхолдерів не включено у склад робочої групи по розробленню ОП, що зазначено у преамбулі, при цьому вони добре орієнтуються у її структурі та змісту. Наприклад, Голованова Ганна запевнила ЕГ, що внесла пропозицію при обговоренні ОП, щодо збільшення кредитів на вивчення іноземної мови. Зайцев Юрій, відзначав актуальність знання української мови для вченого, і у його випадку держслужбовця, а тому його пропозиція стосувалася впровадження ОК «Українська мова наукового спілкування». Також він відзначив, що здобувачі даної ОП користуються попитом на ринку праці, і деякі з них працюють у Головному управлінні ДПС у Харківській області. На веб-сайті кафедри знаходяться рецензії на ОП надані вітчизняними науковими установами (<https://bit.ly/2QIV3xp>). В цілому проведений аналіз фактів отриманих

від зустрічі з фокус-групою, аналізу наповнення сайту ЗВО дозволяє зробити висновок про релевантність роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу на ОП.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Під час зустрічі ЕГ з керівництвом, НПП, гарантом ОП, здобувачами та роботодавцями було підтверджено, що ЗВО на постійній основі залучає науковців, професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців до проведення лекцій, круглих столів, конференцій тощо. Здобувачі обізнані щодо проведення тематичних заходів та мають можливість вносити власні пропозиції щодо залучення роботодавців. ЕГ відзначає, що НПП за ОП мають практичний досвід виконання конкурсних та науково-дослідних робіт для державних установ та підприємств, до цього залучаються здобувачі ОП. ЕГ з'ясовано, що дані зустрічі мали різний формат: аудиторно, дистанційно та з виїздом на об'єкт досліджень. Наприклад: у форматі публічної лекції виступив голова ХОДА С.І. Чернов на тему «Реформа місцевого самоврядування: здобутки та перспективи» (<https://bit.ly/3uefwdJ>); в тріаді категорій «наука-практика-виробництво» відбулася візна лекція на підприємстві ТОВ «Агрофірма імені Гагаріна» (<https://bit.ly/3oN7d7M>); публічна он-лайн лекція з доктором Джессікою Зихович з Центру фольклорних студій Кюля Університету Альберти (Канада) (<https://bit.ly/2RABv1o>) тощо. Проте вони мали загальноуніверситетський характер. Водночас ЕГ встановлено недостатню практику залучення цих стейкхолдерів до проведення саме аудиторних занять (гостьових лекцій) під час викладання окремих освітніх компонентів за ОП. У цілому ЕГ підтверджує, що ЗВО залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Під час проведення експертизи ЕГ підтверджено, що ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів, яке зазначено у: Колективному договорі на 2020-2025 рр. (<https://bit.ly/3uk2gUW>), Положенні про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників ХНТУСГ (<https://bit.ly/3vmCCQY>), Порядку та умовах визнання результатів інформальної освіти як підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників ХНТУСГ (<https://bit.ly/34pzWpT>) через стимулювання цілеспрямованого безперервного підвищення рівня професійної компетентності педагогічних працівників, зростанню їх професійної майстерності, розвитку творчої ініціативи. На виконання Закону України «Про вищу освіту» в ЗВО 10 років успішно функціонує Навчально-науковий центр менеджменту якості діяльності ХНТУСГ, що займається розвитком та удосконаленням системи менеджменту якості у сфері надання освітніх послуг і наукових розробок (<https://bit.ly/3uoU71L>). ЕГ було надано договори з установами-партнерами, спільно з якими реалізується система професійного розвитку НПП: ОДАУ, ЛНАУ, ПДАТУ, ПДАА, СНАУ, ХДУХТ, ХНУ, ХНАДУ, ХНУРЕ, НТУ «Харківський політехнічний університет», Харківське регіональне відділення Спілки Сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні (<https://bit.ly/3ukCNuD>). Під час зустрічі з НПП було підтверджено, що дотримуючись принципів академічної свободи, кожен викладач має право вільно обирати місце, напрям, тематику, строки (але не рідше ніж один раз на п'ять років) підвищення кваліфікації на підставі Плану підвищення кваліфікації НПП, що забезпечують ОП (<https://bit.ly/3hRYFLf>). Під час зустрічі ЕГ з НПП було визначено, що в цілому викладачі вмотивовані та займаються своїм професійним розвитком на регулярній основі, а не лише у межах формальних курсів підвищення кваліфікації. Більшість викладачів приймають участь у науково-дослідних роботах, у Міжнародних, Всеукраїнських конференціях, спільних навчальних програмах, програмах академічної мобільності та мають публікації у журналах, що входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science. Водночас під час зустрічі з НПП кафедри з'ясовано, що розмір преміювання не покриває фінансові витрати на подібні публікації та міжнародне стажування та надається лише на обмежену кількість публікацій, що також є одним з рушійників до наукової результативності НПП та обов'язкових компонентів їх професійного розвитку. Крім того, підтверджено володіння англійською мовою на рівні B2 низькою викладачів. Водночас, ЕГ встановлено, що цей потенціал не використовується НПП під час реалізації освітньої діяльності за ОП. Також, ЕГ відзначено відсутність участі НПП у грантових програмах з фаху, яка б сприяла більш успішній реалізації ОП. У цілому ЕГ підтверджено, що ЗВО сприяє професійному розвитку НПП через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Під час проведення експертизи ЕГ було підтверджено, що ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності через заходи матеріального і нематеріального характеру. Під час проведення зустрічей з керівництвом ЗВО та НПП з'ясовано, що в ХНТУСГ практикують систему преміювання. Вона регулюється п. 6.1-6.2 Колективного договору на 2020-2025 рр. (<https://bit.ly/3uk2gUW>), в яких вказано підстави надання премій (у т.ч. за застосування нетрадиційних, ефективних методів виконання кваліфікаційних робіт із залученням досвідчених фахівців підприємств; за публікації монографій, статей в європейській міжнародних виданнях, у наукових виданнях, що цитуються наукометричних базах; за підготовку НПП вищої кваліфікації; за отримання міжнародного гранту тощо). Відповідно до Положення про рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників (зі змінами) п. 5.1.-5.3 переможцям присвоюється почесне звання «Кращий НПП ЗВО» з врученням диплому та премії

(<https://bit.ly/3fcVcvj>). Положення про рейтингове оцінювання діяльності кафедр за результатами роботи протягом навчального року є однією із форм кількісного та якісного аналізу та контролю розвитку, формування мотивації викладачів і підвищення якості діяльності ЗВО (<https://bit.ly/2Tdskev>). Заходи щодо заохочення переможців конкурсу (п. 5), включають в себе матеріальну і нематеріальну відзнаку НПП. Результати рейтингового оцінювання діяльності кафедр за 2019/2020 н.р. наведено на сайті ЗВО вкладка Публічна інформація. За результатами рейтингу кафедра ОБВМ посіла 3 місце серед кафедр ЗВО (<https://bit.ly/34ayfw2>). З метою удосконалення професійної майстерності, стимулювання до використання передових просвітницьких технологій, підвищення рівня інформаційно-комунікаційної грамотності, формування інформаційного середовища, що сприяє підвищенню активності з обміну досвідом лекторської роботи в ХНТУСГ започатковано конкурс «Кращий лектор ХНТУСГ» який регулюється Положенням про конкурс «Кращий лектор ХНТУСГ» (<https://bit.ly/34hqrji>). При зустрічі ЕГ з фокус-групами було відзначено турботливе ставлення керівництва ЗВО до всіх учасників освітнього процесу, що проявляється через заходи соціальної підтримки. У Колективному договорі на 2020-2025 рр. п. 5.1-5.15 наведено інформацію щодо соціального захисту НПП. Наприклад, профспілковий комітет надає грошову допомогу при хворобі, втраті членів родини та ін. обставинах. НПП ЗВО проінформовані про підходи до стимулювання розвитку викладацької майстерності та задоволені функціонуванням чинної системи. Водночас ЕГ було встановлено, що серед НПП не проводиться опитування з боку адміністрації ЗВО щодо задоволення умовами праці та соціально-психологічним кліматом, які сприяють їх викладацькій майстерності. У цілому ЕГ підтверджує, що ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Аналіз кадрового складу у цілому підтвердив високий рівень відповідності академічної та професійної кваліфікації НПП за тими освітніми компонентами, які вони викладають на ОП із змістом ОК, предметною областю ОП та спеціальністю, що дозволяє досягати цілей ОП та ПРН. За ОП існує тривалий, системний і різнобічний характер залучення потенційних стейкхолдерів та роботодавців до реалізації ОП. Процедура конкурсного добору НПП є прозорою та публічною, що забезпечує необхідний рівень професіоналізму для успішної реалізації ОП. ЗВО морально та матеріально стимулює НПП до розвитку викладацької майстерності, проведення науково-дослідної роботи, розширення меж інтернаціоналізації.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Недостатнє залучення зовнішніх стейкхолдерів до проведення аудиторних занять із обов'язкових освітніх компонентів ОП. Рекомендовано розглянути можливість ЗВО залучити професіоналів-практиків, експертів в галузі менеджменту для викладання професійно-орієнтованих дисциплін ОП або до окремих форм аудиторних занять. Потенціал володіння англійською мовою на рівні B2 не використовується НПП під час реалізації освітньої діяльності за ОП. Рекомендовано використати високий рівень володіння англійською мовою НПП для проведення аудиторних занять цією мовою під час викладання окремих ОК за ОП. Не зважаючи на те, що мовою навчання на ОП визначено українську, рекомендації ЕГ про запровадження проведення навчальних занять англійською, добавило б унікальності ОП. Відсутність участі НПП у грантових програмах з фаху. З метою сприяння більш успішній реалізації ОП рекомендовано НПП брати участь у грантових програмах з фаху. Розмір преміювання не покриває фінансові витрати на публікації у журналах, що входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science та міжнародне стажування та надається лише на обмежену кількість публікацій. Рекомендовано керівництву ЗВО нормативно врегулювати та прописати у Колективному договорі дане питання та віднайти фінансові можливості для матеріального стимулювання результативної діяльності гаранта ОП, наукових керівників та НПП, що залучені до реалізації ОП, в контексті підтвердження наукової результативності НПП, покращення якості ОП та позитивно позначиться на рейтингу ЗВО. Серед НПП не проводиться опитування з боку адміністрації ЗВО щодо задоволення умовами праці та соціально-психологічним кліматом, які сприяють їх викладацькій майстерності. Рекомендовано проводити систематичне опитування НПП з вищезазначеної тематики, що у свою чергу забезпечить транспарентність інформації та сприятиме підвищенню мотивації всіх сфер діяльності НПП.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

У цілому якісний склад НПП, задіяних на ОП, відповідає належному рівню академічної та професійної кваліфікації, беззаперечним є активний рівень залученості роботодавців до освітнього процесу, система професійного розвитку забезпечує досягнення цілей ОП та ПРН. ОП Менеджмент за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 6 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час відео-огляду було підтверджено, що в ЗВО створено потужну МТБ, яка дає можливість здобувачам в повному обсязі організувати свій навчальний та позанавчальний процес (<https://bit.ly/3ws87ZI>). У ході огляду навчально-методичної бази, а також за результатами наданих відеоматеріалів (<https://bit.ly/3vddqBJ>), ЕГ встановлено, що фінансові та матеріально-технічні ресурси, а також навчально-методичне забезпечення ЗВО є достатніми для досягнення здобувачами визначених ОП цілей та ПРН. В ЗВО функціонує система дистанційного навчання на платформі Moodle (АСУ «ВУЗ»). Проте ЕГ з'ясовано, що для здобувачів ОП навчально-методичне забезпечення доступне лише на Google-Disk (по кожній з ОК за наданням особистого доступу здобувачу від викладача), наповненням якого займаються самі НПП, що було продемонстровано та підтверджено під час зустрічей з НПП та здобувачами. Під час зустрічі з НПП ЕГ переконалась у наповненні ОК за ОП, однак вільного доступу та посилання на цю платформу на офіційному веб-сайті не розміщено. Водночас, за результатами опитувань здобувачів, 89,5% опитаних зазначили, що задоволені рівнем інформаційно-методичного забезпечення ОК (<https://bit.ly/3vehbRI>). Здобувачі мають безоплатний доступ до навчальних приміщень, в т.ч. лекційних аудиторій, кабінетів, комп'ютерних лабораторій, навчально-спортивного комплексу, бібліотеки. Комп'ютери ЗВО підключені до мережі Інтернет, на території ЗВО є вільний доступ до мережі Інтернет та внутрішньої корпоративної мережі. Комп'ютерний парк ЗВО складає 700 комп'ютерів та понад 300 од. периферійної комп'ютерної техніки. На випускових кафедрах є мультимедійні проектори та можливість використання ресурсів комп'ютерних класів, закріплених за ННІ БМ. Здобувачі мають вільний доступ до фонду бібліотеки, що налічує понад 372523 примірників навчальної та наукової літератури, а також електронного репозитарію (<https://bit.ly/3hSSzdB>). Обслуговування здобувачів та НПП здійснюється у 5 читальних залах. Електронні ресурси доступні постійно і з будь-якого місця: електронний каталог (<https://bit.ly/3ууwHKz>), електронний репозитарій (<https://bit.ly/3fG4R6b>), веб-портфоліо науковців ХНТУСГ (представлено повний перелік публікацій з посиланням на повний текст) (<https://bit.ly/2Tc6CAL>), «Літопис ХНТУСГ» (<https://cutt.ly/OpCvULR>), веб-сайт з можливістю його мобільної WEB-присутності (<https://bit.ly/3уGW9ou>). Під час зустрічі зі здобувачами, НПП та представниками структурних підрозділів було з'ясовано, що всі здобувачі та НПП мають Єдину картку читача, що дає можливість безоплатного доступу до всіх інформаційних ресурсів та послуг бібліотек-учасниць проекту ВНЗ м. Харкова. Під час зустрічі зі здобувачами було підтверджено, що вони мають можливість поселення у гуртожитки, які мають всі можливості для комфортного проживання. У цілому ЕГ підтверджує, що фінансові та матеріально-технічні ресурси, а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених ОП цілей та ПРН.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

На підставі огляду матеріально-технічної бази ЗВО, проведення зустрічей зі здобувачами, представниками студентської ради, НПП, представниками допоміжних сервісних підрозділів було встановлено, що НПП та здобувачі мають безоплатний доступ до мережі Інтернет з будь-якої точки ЗВО та до таких елементів інфраструктури, як спортивні зали, спортивні майданчики, бібліотека, комп'ютерні аудиторії, гуртожитки тощо. Під час проведення зустрічей ЕГ було встановлено, що здобувачі та НПП мають доступ до наукової та навчальної літератури в бібліотеці в паперовій та електронній формі для підготовки до лекційних, практичних, семінарських занять та проведення необхідних наукових досліджень. Під час зустрічі з директором бібліотеки було підтверджено, що бібліотека забезпечує безоплатний доступ до електронного каталогу, веб-портфоліо науковців, репозитарію, тощо. Усі користувачі бібліотеки мають право безкоштовно користуватися послугами та ресурсами 25 бібліотек м. Харкова (проект "Єдина картка читача бібліотек ВНЗ Харкова"). У ЗВО є безкоштовний доступ до наукових повнотекстових і реферативних ресурсів з наукометричних зарубіжних БД і видавництв – Web of Science, Scopus (2017-2021 pp.), Science Direct, Springer Link, Wiley (2019- 2020 pp.), що передплачені МОН України. На зустрічі з адміністративним персоналом було підтверджено, що оновлення бібліотечного фонду науковими та навчально-методичними матеріалами у електронному та паперовому вигляді відбувається систематично. Під час зустрічей ЕГ зі здобувачами та НПП було відмічено, що вони повністю задоволені умовами, які створює та забезпечує ЗВО для реалізації ОНП, проведення наукових досліджень та соціальної діяльності. У цілому ЕГ підтверджує, що ЗВО забезпечує безоплатний доступ НПП і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах ОП.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

На підставі огляду приміщень ЗВО, виділених для функціонування відповідних служб, кафедр, що відповідають за реалізацію ОП, навчальних аудиторій та інших об'єктів інфраструктури, зроблено висновок, що освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів. Умови проживання у гуртожитках відповідають санітарно-

гігієнічним нормам. ЗВО має договір з КНП “Міська студентська лікарня”. Також у ЗВО працюють медичні координатори, які можуть надати необхідну консультацію та першу медичну допомогу. Під час онлайн зустрічей здобувачі підтвердили можливість звернення як до координаторів, так і в КНП “Міська студентська лікарня”. В ЗВО діє психологічна служба (<https://bit.ly/3bJsuKg>), діяльність якої регламентується положенням (<https://bit.ly/2RDytcC>). Під час огляду МТБ ХНТУСГ ЕГ з'ясовано, що всі приміщення, у т.ч. і гуртожитки, обладнані системою протипожежної безпеки. Під час зустрічей встановлено, що в ЗВО сформований сприятливий морально-психологічний клімат, гарант ОП, НПП кафедри, наукові керівники здобувачів сприяють запобіганню конфліктних ситуацій, реалізують індивідуальний студентоцентризований підхід до кожного здобувача. У ході онлайн зустрічей підтверджено наявність широких можливостей для здобувачів щодо реалізації їх потреб та інтересів не лише у навчальній сфері та науковій сфері, але й у рамках участі у міжнародній, науковій, спортивній, громадській, волонтерській та культурно-масовій діяльності. У цілому ЕГ підтверджує, що освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Під час проведення експертизи було встановлено, що у ЗВО забезпечується освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка здобувачів. Під час зустрічей зі здобувачами освіти ЕГ засвідчила, що у ХНТУСГ всіляко намагаються забезпечити різні види підтримки здобувачів вищої освіти. Здобувачі зазначили, що їм надано вільний доступ до будь-якої інформації, яка стосується їх освітнього та позаосвітнього процесу. Більшість необхідної інформації є у роздрукованому вигляді та у вигляді QR-коду на інформаційних стендах або дошках оголошень, на офіційному сайті ЗВО. Навчально-методичне забезпечення дисциплін ОП доступно здобувачам в електронному вигляді та через доступ до Google-Disk. ЕГ з'ясовано, що ЗВО систематично проводяться соціально-просвітницькі та інтелектуально-духовні заходи. Консультативна та інформаційна підтримка здобувачів здійснюється науковими керівниками, завідувачкою аспірантури ЗВО, Радою молодих вчених. Під час онлайн-зустрічей було з'ясовано, що комунікація НПП зі здобувачами здійснюється безпосередньо під час занять, консультацій, онлайн конференцій, електронну пошту, Viber, Telegram тощо. До реалізації механізмів надання підтримки здобувачам за ОП з усього кола питань залучається керівництво ЗВО. У ЗВО діє Рада молодих вчених, що всебічно сприяє науковій та винахідницькій діяльності студентів, аспірантів, молодих вчених. Під час онлайн зустрічей представник Ради молодих вчених підтвердив свою участь в інформаційній та консультативній підтримці здобувачів, захисту їх прав та інтересів в ЗВО. У ХНТУСГ функціонує психологічна служба (<https://bit.ly/3bJsuKg>), яка забезпечує соціальну підтримку здобувачів, та скринька довіри, яка функціонує як в електронному вигляді (<https://bit.ly/3уwusra>), так і у фізичному у кожному навчальному корпусі. Інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів надає профспілковий комітет (<https://bit.ly/3урт5dj>) та студентський парламент (<https://bit.ly/3wlPEhm>). Соціальна підтримка здобувачів також забезпечується соціальною інфраструктурою ЗВО – наявність гуртожитків, їдалень, буфетів, спортивних майданчиків. Здобувачі можуть відпочивати у спортивно-оздоровчій базі “Оберіг” (Кирилівка, Запорізька обл.). Під час зустрічі зі здобувачами було підтверджено, що визначення їх думки щодо якості освітнього та наукового процесу, важливих моментів процесу навчання для подальшого врахування та покращення якості освітньо-наукового процесу здійснюється через анонімне онлайн-опитування. За результатами онлайн-зустрічей, встановлено, що внутрішні та зовнішні стейкхолдери у цілому, задоволені наявною організаційно-інформаційною підтримкою та матеріально-технічною базою ХНТУСГ. ЕГ підтверджує, що ЗВО забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Під час проведення експертизи ЕГ було встановлено, що умови забезпечення доступу осіб з особливими потребами до освітнього процесу регулюються Наказом № 01-08/210 від 15.06.2018 р. «Про порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення в ХНТУСГ» (<https://bit.ly/3hIRRpz>) та Положенням про організацію освітнього процесу в ХНТУСГ (<https://bit.ly/3уvn7YU>). Під час он-лайн презентації матеріально-технічної бази ЗВО гарантом ОП було зазначено, що ХНТУСГ перебуває у процесі адаптації матеріально-технічної бази до норм інклюзивної освіти. В ЗВО ведеться робота з обладнання навчальних корпусів для осіб з особливими освітніми потребами. Для осіб з проблемами опорно-рухового апарату входи навчальних приміщень частково обладнані пандусами, гуртожитки також частково обладнані ліфтами. Всі будівлі мають тактильні таблички зі шрифтом Брайля та кнопку виклику працівника на вході (<https://bit.ly/3hNc2w3>). ЕГ мала можливість пересвідчитися у їх наявності під час перегляду відео про стан матеріально-технічного забезпечення ЗВО, яке надав гарант ОП, та у ході перегляду МТБ під час онлайн-зустрічі у режимі реального часу. Водночас ЕГ встановлено, що навчальні корпуси та гуртожитки всередині, в т.ч. санвузли, не обладнані для маломобільних груп населення. На ОП здобувачі з обмеженими фізичними можливостями зараз не навчаються, проте ЗВО готовий їх прийняти й надати ті навчальні приміщення, що комфортні для осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. У цілому ЕГ підтверджує, що ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Під час проведення експертизи було встановлено, що у ХНТУСГ діють документи, що регулюють конфліктні ситуації, пов'язані з корупцією, сексуальними домаганнями та дискримінацією, зокрема «Кодекс честі ХНТУСГ», який ухвалено рішенням вченої ради ХНТУСГ, протокол №8 від 14.05.2020 р. (<https://bit.ly/2SlIb39>), та Положення про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій учасників освітнього процесу, яке ухвалено рішенням вченої ради ХНТУСГ, протокол №7 від 21.02.2020 р (<https://bit.ly/3wsOQri>). У ЗВО існує етично-фахова комісія, яка працює відповідно до «Положення про етично-фахову комісію», яке затверджено вченою радою ЗВО, протокол №5 від 25.01.2018 р. (<https://bit.ly/3wrNGfD>). Підставою про проведення засідання є письмове звернення в комісію учасника освітнього процесу, що містить інформацію про порушення норм професійної етики. У ЗВО розроблено антикорупційну програму (<https://bit.ly/3hZgs3p>) та затверджено Положення про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій учасників освітнього процесу (<https://bit.ly/3wsOQri>). У разі необхідності в ситуаціях, пов'язаних із сексуальними домаганнями або дискримінацією з потерпілими особами може працювати психологічна служба ХНТУСГ (<https://bit.ly/3bJsuKg>). У ЗВО існує Центр гендерної освіти (<https://bit.ly/3wnzMLx>), що діє згідно Положення про центр гендерної освіти (<https://bit.ly/3bKpi0E>). Регулярно проводиться онлайн-курс «Конфлікт інтересів: треба знати!» для всіх бажаючих (<https://bit.ly/3oDXi4l>). Під час онлайн зустрічей керівництво ЗВО, здобувачі, НПП підтвердили відсутність конфліктних ситуацій на ОП. Також про цей факт свідчать і результати опитування (<https://bit.ly/3wwl9Wl>), однак, здобувачі за ОП поінформовані, яким чином діяти і куди слід звертатися у разі виникнення подібних ситуацій. При потребі здобувачі можуть скористатись Скринькою довіри (<https://bit.ly/3уwusra>), до яких можна анонімно повідомити про конфліктні ситуації, які ретельно вивчаються для їх ефективного реагування та розв'язання або звернутися до керівництва ЗВО. У цілому ЕГ підтверджує, що в ЗВО існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

У ХНТУСГ високий рівень фінансового, матеріально-технічного та навчально-методичного забезпечення освітньої діяльності, інформатизації навчального процесу на ОП. Наявна та доступна інфраструктура, необхідна для забезпечення освітнього процесу (навчальні приміщення, бібліотека, спортивний комплекс, високий рівень забезпеченості комп'ютерними класами, мультимедійними засобами) допомагає здобувачам розвиватися та поглиблювати свої теоретичні знання вже на практиці здійснення наукових досліджень. Надання безоплатного доступу здобувачам та НПП до інформаційних ресурсів і відповідної інфраструктури. Створюються необхідні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами. На високому рівні забезпечено консультативну та соціальну підтримку здобувачів. ЗВО має чітку і зрозумілу політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Для здобувачів ОП навчально-методичне забезпечення доступне лише на Google-Disk, а також вільного доступу та посилання на цю платформу на офіційному веб-сайті не розміщено. Рекомендовано активізувати розміщення навчально-методичного забезпечення на одній освітній платформі (MOODLE) задля більш зручного користування наданими матеріалами та для зручності проведення навчальних занять для здобувачів всіх рівнів вищої освіти. Навчальні корпуси та гуртожитки всередині не повною мірою обладнані для маломобільних груп населення. Рекомендовано активізувати роботу над адаптацією матеріально-технічної бази для маломобільних груп населення.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ХНТУСГ у цілому має достатнє матеріально-технічне забезпечення, навчально-методичне забезпечення, забезпечення комп'ютерною технікою та програмними продуктами. ЕГ дійшла висновку, що встановлені факти дають можливість зробити висновок про загальну відповідність усіх підкритеріїв Критерію 7 з недоліками, що не є суттєвими. Виконання рекомендацій може підвищити якість навчання за ОП.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Під час проведення експертизи було з'ясовано, що процедури розробки, затвердження, моніторингу та систематичного перегляду ОП у ХНТУСГ відбуваються згідно з Положенням про розроблення, затвердження, моніторинг, перегляд та закриття освітніх програм (протокол №8 від 14.05.2020р., <https://bit.ly/2RFCv4b>). Визначена у документі періодичність та процедури оновлення ОП чітко дотримуються. Контроль за дотриманням даних процедур здійснює випускова кафедра, науково-методична та вчена ради ННІ, навчальний відділ, вчена рада ЗВО. У ЗВО особлива увага приділяється постійному моніторингу якості освітнього процесу. Проводиться онлайн опитування здобувачів щодо якості освітнього процесу на ОП (<https://bit.ly/3viKgvE>) та щодо якості отриманої освіти (<https://bit.ly/3bO9aLA>). У ЗВО створено Сектор забезпечення якості вищої освіти, який приймає участь у моніторингу та перегляді ОП (<https://bit.ly/3oGkOgW>). ОП переглядається раз на півроку шляхом обговорення на засіданнях робочої групи, залучаючи до цього процесу здобувачів, роботодавців та інших стейкхолдерів та оновлюється щорічно. ЕГ через аналіз наданих документів та зустрічі з гарантом ОП та всіма групами зацікавлених сторін (здобувачами, роботодавцями та іншими стейкхолдерами) підтверджує, що ЗВО дотримується процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП. Водночас ЕГ було встановлено, що саме до складу робочої групи розробки ОП не було включено представників від здобувачів, студентського самоврядування та роботодавців (<https://bit.ly/2RGXoof>). У цілому ЕГ підтверджує, що ЗВО послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час проведення зустрічей зі здобувачами та представниками студентського самоврядування було підтверджено, що здобувачі безпосередньо або через засідання робочої групи та через органи студентського самоврядування ЗВО залучаються до процесу перегляду ОП. Здобувачі мають право делегувати своїх членів до органів студентського самоврядування, Вченої ради ЗВО та можуть приймати участь в обговоренні та ухваленні ОП, навчальних планів, робочих навчальних планів, графіків навчального процесу. Здобувачі висловлюють свою думку та пропозиції стосовно змісту ОП безпосередньо через особисте спілкування з Гарантом ОП, науковими керівниками та на засіданнях робочої групи. У процесі зустрічі зі здобувачами підтверджено, що вони мали можливість надати пропозиції щодо подальшого розвитку ОП (зокрема в контексті розширення переліку обов'язкових дисциплін, які враховують специфіку їх професійних навичок; збільшення кредитів з ОК «Філософія»; включення до ОП ОК «Ділова українська мова») (<https://bit.ly/36t7aFj>). Проте, ЕГ констатує, що саме до складу робочої групи розробки ОП (2020 р.) не було включено представників від здобувачів, студентського самоврядування та роботодавців. Також під час проведення зустрічей ЕГ було з'ясовано, що органами студентського самоврядування проводиться опитування здобувачів щодо якості ОП та якості організації освітнього процесу в ХНТУСГ (<https://bit.ly/3viKgvE>); опитування щодо задоволеності якістю підготовки та навчання в аспірантурі (<https://bit.ly/3faPrYP>). За результатами опитування оцінюється задоволеність здобувачами ОП та виявляються недоліки, які використовуються для подальшого перегляду ОП. Водночас під час зустрічі з представниками Ради молодих вчених та органів студентського самоврядування, було з'ясовано, що вони несуть більше інформативно-дорадчу функцію та прямого залучення до розроблення та перегляду ОП не мають (немає прикладів прямого залучення). В цілому, ЕГ підтверджує залученість здобувачів до перегляду ОП та робочої групи забезпечення ОП. Проте, чіткого підтвердження з наведенням конкретних прикладів залучення здобувачів до процесів внутрішнього забезпечення якості через органи студентського самоврядування не було здійснено.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час проведення експертизи було встановлено, що зовнішні стейкхолдери є активними учасниками процесу перегляду та оновлення ОП. Зустрічі з роботодавцями висвітлюються на офіційному сайті ЗВО (<https://bit.ly/2RJjQEx>), а також на офіційній сторінці ЗВО у Фейсбук (<https://bit.ly/3yvZcbz>, <https://bit.ly/34d4NFM>). Роботодавці регулярно запрошуються на засідання робочої групи щодо оновлення та покращення ОП, що підтверджено протоколами засідань робочої групи (<https://bit.ly/2QQQFiC>). ЕГ також було надано рецензії роботодавців на ОП, де були зазначені ними пропозиції щодо покращення ОП (<https://bit.ly/2Sp73r3>). Також ЕГ підтверджено, що зовнішні стейкхолдери надають свої пропозиції шляхом анкетування, що розміщене на сторінці аспірантури ЗВО (<https://bit.ly/3fjRxFO>). Зокрема, за результатами опитування роботодавців щодо оцінювання задоволеності якістю підготовки здобувачів за ОП з метою її удосконалення, було враховано думку практиків щодо: збільшення кредитів ОК «Методологія наукових досліджень в управлінні та адмініструванні»; доповнення переліку ВК вивченням тематики, пов'язаної з темами дисертаційних досліджень здобувачів; введення в склад обов'язкових компонентів ОК «Інтелектуальна власність та ефективність наукових проєктів»; перенесення ОК «Українська мова наукового спілкування» в групу дисциплін формування мовної компетентності (було враховано у проєкті ОП 2021

p.) (<https://bit.ly/3hJToXz>). Подана на ознайомлення ЕГ інформація підтверджена на онлайн-зустрічі з роботодавцями (були присутні – Юрій Лупенко - директор НЦЦ «Інститут аграрної економіки»; Юрій Зайцев – заступник начальника ГУДПС у Харківській обл.; Юрій Данько – проректор з наукової роботи Сумського національного аграрного університету), що дозволяє зробити висновки про реальний процес їх залучення, як партнерів. У цілому ЕГ підтверджує, що роботодавці безпосередньо та через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Під час проведення експертизи ЕГ встановлено, що в ХНТУСГ функціонує Центр практики, працевлаштування та кар'єри студентської молоді (<https://bit.ly/3hOslsw>), який створено з метою допомоги кожному здобувачеві зорієнтуватися на сучасному ринку праці і знайти свого потенційного роботодавця, а також завданнями якого є координація роботи кафедри з організації проведення практики здобувачів та підбір здобувачів на практику та стажування за кордоном. Робота центру регулюється Положенням про центр практики, працевлаштування та кар'єри студентської молоді (<https://bit.ly/3fIQ7zs>) та Положенням про практичну підготовку студентів ХНТУСГ (<https://bit.ly/3ytjtPf>). В ЗВО затверджено Положення про Асоціацію випускників ХНТУСГ (протокол №7 від 21.02.2020 р., <https://bit.ly/3oMdUXv>), завданнями якої є підтримка діяльності ЗВО, сприяння працевлаштуванню і професійному зростанню випускників, організація зустрічей випускників, надання даних та сприяння обмінові інформацією про їх місце роботи, успіхи і досягнення. Під час онлайн зустрічей, ЕГ було з'ясовано, що кафедра та наукові керівники підтримують зв'язок з випускниками. Зі слів гаранта ОП та керівника відділу аспірантури та докторантури, після здобуття ступеня, здійснюється переписування з випускниками або проводиться спілкування шляхом телефонних розмов для з'ясування їх кар'єрного шляху. Також було підтверджено, що більшість випускників аспірантури залишаються працювати у ЗВО в якості НПП, а деякі випускники працюють в інших ЗВО та державних інституціях. У цілому ЕГ підтверджує, що в ЗВО існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Під час проведення експертизи було встановлено, що внутрішня система забезпечення якості у ЗВО може адекватно реагувати на недоліки, які були виявлені в ОП. Основним підрозділом ЗВО, який відповідає за своєчасне та оперативне реагування на виявлені недоліки при реалізації ОП або провадженні освітньої діяльності є Сектор забезпечення якості освіти. За результатами онлайн-зустрічей було підтверджено, відділом проводиться постійний та систематичний моніторинг якості реалізації ОП та освітнього процесу загалом. В ЗВО моніторинг якості організації навчання в аспірантурі проводиться шляхом анкетування щодо оцінки якості організації освітнього процесу та якості надання освітніх послуг в умовах карантинних обмежень, якості викладання навчальних дисциплін, якості викладання державною мовою (<https://bit.ly/3wxEsi3>), за результатами якого здійснюється самооцінка, приймаються управлінські рішення щодо забезпечення якості освітньої діяльності. Вчасне реагування на виявлені недоліки в ОП забезпечується залученням до системи забезпечення якості не лише Сектору забезпечення якості освіти, а й інших структурних підрозділів, зокрема: кафедр, навчально-наукового інституту, дирекції ННІ, відділу аспірантури, науково-методичної ради, навчального відділу. У цілому ЕГ підтверджено, що система забезпечення якості ЗВО забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в ОП та освітній діяльності з реалізації ОП.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОП Менеджмент за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти акредитується вперше, тому інформація щодо врахування зауважень і пропозицій попередніх акредитацій та результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти ОП відсутні. У звіті про самооцінювання ОП зазначено, що під час перегляду ОП були враховані зауваження та рекомендації, надані під час акредитації інших ОП, зокрема розроблено Положення про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (<https://bit.ly/34gujtX>), оновлено Положення про рейтингове оцінювання діяльності НПП (<https://bit.ly/3yCuKMY>). У цілому ЕГ відзначає, що в ЗВО результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій інших ОП), беруться до уваги під час перегляду ОП.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

У ході проведення експертизи було встановлено, що ХНТУСГ активно популяризує, провадить політики дотримання принципів академічної доброчесності та приділяє значну увагу формуванню культури якості. У ЗВО створено Центр менеджменту якості, який було створено наказом ХНТУСГ №01-08/331 від 30.12.2009 р., в роботі якого лежить система менеджменту якості, що відповідає стандартам ISO 9001:2015. Одним із нормативних документів, який визначає основні моральні принципи та правила етичної поведінки університетської спільноти є Кодекс честі ХНТУСГ, погоджений та підтриманий рішенням Вченої ради ХНТУСГ, протокол №8 від 14.05.2020 р. (<https://bit.ly/2SI1b39>). Цей Кодекс визначає цінності, якими керуються учасники університетської спільноти, і встановлює загальні морально-етичні принципи та правила поведінки учасників освітнього процесу. Значна увага у ЗВО приділяється запобіганню академічного плагіату, що висвітлено у Положенні про академічну доброчесність учасників освітнього процесу, ухваленого Вченою радою ХНТУСГ, Протокол №6 від 30.01.2020 р. (<https://bit.ly/3feMg2s>); Положенні про порядок перевірки документів на наявність текстових запозичень (<https://bit.ly/3vfl18E>); Положенні про електронний архів відкритого доступу (репозиторій) ХНТУСГ (<https://bit.ly/2T2CXK3>). Під час навчання кожен здобувач заповнює декларацію про дотримання академічної доброчесності (<https://bit.ly/2QPsK34>). В ОП введено обов'язковий ОК "Академічна доброчесність та етика наукового пошуку"(3 кредити). Під час зустрічі зі здобувачами, НПП, гарантом ОП, фахівцем сектору забезпечення якості вищої освіти та директором бібліотеки було підтверджено, що дотримання академічної доброчесності не зводиться лише до наявності певних процедур та інших інституційних механізмів, а полягає в основі інституційної культури ЗВО. Зі слів фахівця сектору забезпечення якості вищої освіти та директора бібліотеки, ЗВО приділяє увагу популяризації та доведенню процедур академічної доброчесності до усіх здобувачів ОП, наприклад, на перших після вступу зустрічах зі здобувачами, представники бібліотеки проводять семінари, присвячені академічній доброчесності, основам академічного письма та дослідницької роботи, та тренінги для НПП й здобувачів щодо актуалізації питань важливості академічної доброчесності у ЗВО. ЕГ підтверджує, що в академічній спільноті ЗВО сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку ОП та освітньої діяльності за цією програмою.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Безпосередньою перевагою ОП, що акредитується, є сформована у ЗВО система локального забезпечення якості, що має свою внутрішню політику і культуру якості освіти і освітньої діяльності. Розроблені механізми підвищення якості ОП охоплюють процедури її періодичного перегляду, удосконалення з урахуванням зауважень і пропозицій стейкхолдерів. ЕГ відмітила позитивну практику активного залучення роботодавців та інших стейкхолдерів до розроблення та перегляду ОП. Здобувачі вносять пропозиції щодо покращення ОП, які враховуються при періодичному перегляді ОП. Не зважаючи на першу акредитацію ОП, ЗВО враховує зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій інших ОП. Також сильною стороною у контексті Критерію 8 є популяризація серед здобувачів та НПП культури якості, яка сприяє постійному розвитку ОП та освітньо-наукової діяльності за цією програмою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

До складу робочої групи розробки ОП не було включено представників від здобувачів, студентського самоврядування та роботодавців. Рекомендовано розширити список учасників робочої групи зазначеними групами стейкхолдерів та узгодити цей процес на нормативному рівні ЗВО. Представниками Ради молодих вчених та органів студентського самоврядування несуть більше інформативно-дорадчу функцію та прямого залучення до розроблення та перегляду ОП не мають. Рекомендовано залучити представники органів студентського самоврядування до процесів розроблення, моніторингу та періодичного перегляду ОП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ЗВО дотримується визначених процедур розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду ОП. Здобувачі та роботодавці залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості. У ЗВО загалом наявна практика збирання та аналізу інформації щодо кар'єрного шляху випускників. Також в академічній спільноті ЗВО сформована культура якості вищої освіти. Проведений аналіз наданих документів та зустрічі з фокус-групами дали можливість встановити, що освітня діяльність за ОП Менеджмент за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти у цілому відповідає Критерію 8 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Під час проведення експертизи було встановлено, що ХНТУСГ характеризується високим рівнем прозорості і публічності діяльності. ЗВО діє на підставі Статуту (<https://bit.ly/345lqDm>). В свою чергу права та обов'язки учасників освітнього процесу регламентовано Положенням про організацію освітнього процесу (<https://bit.ly/3увп7УО>), Тимчасовим положенням про організацію освітнього процесу з використанням дистанційних технологій в умовах карантину (<https://bit.ly/3fCC8zn>), Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук ХНТУСГ (<https://bit.ly/3hJ7hnh>), Кодексом честі ХНТУСГ (<https://bit.ly/2Sllb39>), Положенням про формування варіативної складової навчальних планів освітніх програм (<https://bit.ly/3oGv5cT>) та Положенням про академічну доброчесність учасників освітнього процесу (<https://bit.ly/3feMg2s>). Всі наведені вище нормативні документи взаємо доповнюють та забезпечують чітке розуміння основних прав та обов'язків учасників освітнього процесу та не суперечать діючому Статуту. Доступність вищенаведених документів забезпечується через їх оприлюднення та своєчасне оновлення у разі внесення змін на офіційному веб-сайті ЗВО. Інформування здобувачів вищої освіти щодо їх прав і обов'язків систематично здійснюється гарантом ОП, завідувачем кафедри, науковими керівниками, НПП, які викладають дисципліни ОП, усіма обслуговуючими відділами ЗВО. Згідно опитування, кожен здобувач знає, де при необхідності шукати потрібну йому інформацію. За результатами проведених зустрічей з усіма фокус-групами підтверджено, що усі необхідні для організації даного процесу документи є у вільному доступі, а також, під час реалізації ОП забезпечується чітке виконання усіх встановлених правил, політик, процедур. У цілому ЕГ підтверджує, що в ЗВО визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації ОП.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Під час проведення експертизи було встановлено, що Проект ОП публікується на сторінці відділу аспірантури ЗВО (<https://bit.ly/3увННbj>) не пізніше, ніж за місяць. На сайті також сформовано анкети для отримання зворотнього зв'язку від усіх стейкхолдерів (<https://bit.ly/3bMnrB5>). До процесу обговорення та затвердження ОП залучаються всі групи зацікавлених сторін (стейкхолдери), а також інші учасники освітнього процесу. Оголошення щодо програми роботи ЕГ, яка проводила акредитацію ОП та запрошення на відкриту зустріч усіх бажаючих розміщено на сайті ЗВО у розділі «Новини» (<https://bit.ly/2St2Q5q>). ЕГ підтверджено, що ЗВО не пізніше ніж за місяць до затвердження ОП або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Отримана ЕГ інформація дає підстави стверджувати, що на веб-сайті наведено достовірну інформацію про ОП, а також силабуси та робочі програми усіх освітніх компонентів (<https://bit.ly/3увHbdn>). ЗВО сприяє своєчасному оприлюдненню повної інформації про ОП на веб-сайті. ОП включає в себе наступні розділи “Загальна інформація”, “Мета освітньої програми”, “Цілі освітньої програми”, “Характеристика освітньої програми”, “Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання”, “Викладання та оцінювання”, “Програмні компетентності”, “Ресурсне забезпечення реалізації програми”, “Академічна мобільність”, а також перелік обов'язкових та вибіркових компонентів ОП (<https://bit.ly/3hMSDve>). Обсяг інформації загалом достатній для здійснення усвідомленого вибору потенційних вступників, а також для розуміння потенційних роботодавців змісту підготовки здобувачів. Даний факт встановлено як на підставі співбесід з усіма групами стейкхолдерів та аналізу сайту. Інформація, яка оприлюднена щодо ОП та описи усіх робочих програм викладені в достатній кількості. Здобувачі з легкістю можуть зробити проінформований та обґрунтований вибір щодо вступу. У цілому ЕГ підтверджує, що ЗВО своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про ОП (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та суспільства.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Публічність ОП перебуває на високому рівні, інформація на офіційних сторінках є актуальною та вчасно оновлюється. Інформація, що надана в Статуті, інших нормативних документах є легкодоступною, чіткою та зрозумілою. Проекти ОП та інформація щодо них своєчасно розміщуються на офіційному сайті ЗВО, завдяки чому стейкхолдери та інші учасники освітнього процесу мають можливість брати участь в їх розробці та вдосконаленні. Вимоги щодо прозорості і публічності діяльності ЗВО виконано у повній мірі. Офіційний сайт ХНТУСГ є доступним для кожного інтернет-користувача, в тому числі для здобувачів за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти, які навчаються за ОП Менеджмент. Також на офіційному сайті та на інформаційних дошках випускової кафедри всю необхідну інформацію щодо графіку навчального процесу та розкладу занять. Розділ «Відділ аспірантури та докторантури» на сайті ЗВО (<https://bit.ly/3oQqFAq>) наповнений документами освітнього процесу: навчально-методичне забезпечення, опис усіх процесів підготовки здобувача, нормативно-правова база тощо. Є наявні правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Вони є доступними, визначені чітко та зрозуміло.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

-

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

В ХНТУСГ дотримано всі вимоги щодо забезпечення прозорості та публічності освітнього процесу. В ЗВО визначені та регламентовані зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Офіційний сайт ЗВО є повністю інформативним, публічним та доступним для будь-якого Інтернет-користувача і містить необхідну інформацію для реалізації ОП Менеджмент. Інформація, висвітлена на сайті та забезпечена для розгляду ЕГ, дозволяє пересвідчитися, що заклад дійсно виконує свою суспільну місію. Застосування цілісного підходу в оцінюванні виявлених фактів та їх контексту дозволило дійти висновку, що освітня діяльність за ОП за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти повністю відповідає всім підкритеріям Критерію 9, що дає підстави вважати дану відповідність «взірцевою».

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Вивчення змісту ОП, ОК та ПРН, а також напрямів наукових досліджень та тематики дисертаційних робіт здобувачів дозволило зробити висновок, що зміст ОП відповідає науковим інтересам здобувачів, забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності за спеціальністю. В ЗВО сформоване необхідне середовище для постійного розвитку наукового знання та самовдосконалення здобувачів, написання дисертації та захисту наукових здобутків. Обов'язкові компоненти ОП спрямовані за формування компетентностей з набуття універсальних навичок дослідника та здатності до розв'язування комплексних проблем в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, здійснення науково-педагогічної діяльності у вищій освіті. Так, до ОП та НП включено дисципліни за спеціальністю (достатній перелік вибіркового ОК (15 кредитів ЄКТС), що дають можливість сформувати перелік ОК, дотичних інтересам здобувачів), дисципліни, що забезпечують їм повноцінну підготовку до дослідницької (достатній рівень обов'язкових та вибіркового ОК (9 кредитів ЄКТС), що дають можливість сформувати перелік ОК, необхідних для проведення досліджень) та викладацької діяльності у ЗВО (педагогічна практика (4 кредити ЄКТС)). Про відповідність змісту ОП науковим інтересам здобувачів свідчить, наприклад, наступне: Міненко С.І. тема «Механізми управління конкурентоспроможністю аграрних підприємств України» дотична ОК «Управління розвитком соціально-економічних систем», «Управління конкурентоспроможністю підприємств», «Організаційно-економічний механізм»; Дузькрячченко (Животченко) В.В., тема «Механізми та системи управління розвитком виробничого потенціалу аграрних підприємств» дотична ОК «Управління розвитком соціально-економічних систем», «Менеджмент підприємств агропромислового виробництва», «Управління інноваціями в аграрній сфері» тощо (<https://bit.ly/3fhzD6J>). Дисертаційні дослідження здійснюються в рамках наукових шкіл та науково-дослідних тем кафедр. У цілому ЕГ підтверджує, що ОП зорієнтована на підготовку професійно-компетентного, гуманістично зорієнтованого науковця і викладача з високим рівнем педагогічної грамотності, як важливої складової його професійної культури в питаннях вищої освіти із властивим глибоким розумінням загальних принципів та методів, застосування їх у власних дослідженнях у сфері менеджменту та у викладацькій практиці.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

Ознайомлення ЕГ з положеннями ЗВО дає підстави стверджувати про чітку регламентацію процедури затвердження індивідуального плану здобувача, в т.ч. вибір та затвердження теми дисертації, що дозволяє забезпечити умови їх відповідності науковим дослідженням наукових керівників. Розподіл здобувачів та їх закріплення здійснюється чітко відповідно до напрямів дослідження та наукових інтересів керівників. Процес розподілу та формулювання теми досліджень здобувачів обговорюється на засіданні кафедри. При цьому враховуються побажання здобувачів, теоретичні та прикладні дослідження керівників, їх залучення до наукових тем та проєктів, кваліфікація та практичний досвід. Вивчення профілів наукових керівників та інформація, отримана під час зустрічей, дозволила встановити дотичність наукових досліджень здобувачів напрямам досліджень їх керівників (<https://bit.ly/zubuDVb>): Організаційно-економічний інструментарій управління інноваційними розвитком аграрних підприємств рослинницького напрямку (Грищенко В.), Стратегічне управління кадровою політикою та людським капіталом аграрних підприємств (Поліщук Д.) відповідають напряму досліджень д.е.н., проф. Красноручького О., який займається питаннями управління конкурентоспроможністю аграрного бізнесу, управління інноваційним розвитком, управління організаційно-правовою безпекою; Механізми управління конкурентоспроможністю аграрних підприємств України (Міненко С.) відповідає напряму досліджень к.е.н., доц. Дудник О., яка займається питаннями управління конкурентоспроможністю бізнесу в сучасних ринкових умовах; Механізми та системи управління розвитком виробничого потенціалу аграрних підприємств (Дузькрятченко В.) відповідає напряму досліджень д.е.н., проф. Орла В., який займається питаннями підвищення конкурентоспроможності та розвитку економічного і виробничо-технологічного потенціалу суб'єктів агропромислового виробництва; Інноваційно-інвестиційне забезпечення розвитку сільськогосподарських підприємств (Пантус О.) відповідає напряму досліджень к.е.н., доц. Крутько М., яка займається питаннями особливостей та розвитку агропромислової інтеграції в умовах глобалізації економіки; Управління ефективністю формування та використання виробничого потенціалу аграрних підприємств (Попов Д.) відповідає напряму досліджень к.е.н., доц. Руденка С., який займається питаннями виробничого потенціалу аграрних підприємств; Стратегії підвищення конкурентоспроможності продукції підприємств агропромислового виробництва (Цінь Гохе) відповідає напряму досліджень д.е.н., проф. Власенко Т., яка займається питаннями менеджменту персоналу підприємства, управління стратегічними змінами підприємства, розвитком галузі сільськогосподарського машинобудування тощо. Активна наукова діяльність гаранта ОП та професорів кафедри, в т.ч. з групи забезпечення ОП, формує передумови для створення одноразової спецради для захисту дисертацій. У цілому ЕГ підтверджує, що наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямам досліджень наукових керівників

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Під час проведення експертизи ЕГ було встановлено, що з метою досягнення ПРН ОП ЗВО забезпечує здобувачам широкі організаційні та матеріальні можливості для проведення та апробації результатів наукових досліджень. Зокрема: використання комп'ютерних лабораторій, що обладнані сучасним устаткуванням та спеціалізованим програмним забезпеченням; участь у систематичних науково-практичних заходах (у ЗВО щорічно проводиться Міжнародна НПК «Управління розвитком соціально-економічних систем» (з 2018 р.), Міжнародна НПК «Ринкова трансформація економіки: стан, проблеми, перспективи» (2009-2018 рр.)); участь у міжкафедральних фахових семінарах; опублікування результатів наукових досліджень у фахових наукових журналах і збірниках, що видаються ХНТУСГ (Вісник ХНТУСГ. Серія: Економічні науки, Вісник СНТ ННІ БМ, Науковий журнал «Актуальні проблеми інноваційної економіки»), використання ресурсів бібліотеки, можливість безкоштовно користуватися послугами та ресурсами бібліотек інших ЗВО м. Харкова (проєкт «Єдина картка читача бібліотек ВНЗ Харкова»). Також, у ЗВО є безкоштовний доступ до наукових повнотекстових і реферативних ресурсів з наукометричних зарубіжних БД і видавництва – Web of Science, Scopus (2017-2021 рр.), Science Direct, Springer Link, Wiley (2019- 2020 рр.), що передплачені МОН України. У ЗВО функціонують Рада молодих вчених та Студентський парламент, що всебічно сприяють науковій, винахідницькій та іншій творчій діяльності молодих вчених, і здійснюють інформаційну підтримку наукових заходів. Зазначене сприяє не тільки реалізації ОК, але й досягненню дослідницьких цілей, пов'язаних із розв'язанням практичних завдань та перевіркою гіпотез наукових пошуків. У цілому ЕГ підтверджує, що ЗВО організаційно та матеріально забезпечує в межах ОП можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

Під час проведення експертизи ЕГ встановлено, що одним із напрямів розвитку ЗВО є забезпечення інтернаціоналізації освітньо-наукового процесу. Участь у міжнародних проєктах та програмах є елементом стратегії інтернаціоналізації ЗВО. ХНТУСГ провадить активну діяльність для забезпечення можливості здобувачам

долучатися до міжнародної академічної спільноти. В ЗВО систематично проводяться міжнародні науково-практичні конференції, семінари, до яких долучаються здобувачі. Також, здобувачі приймають участь у конференціях, що відбуваються за межами України, зокрема опублікували тези доповідей Поліщук Д.О (VIII Міжнародна наукова студентська конференція, Мінськ; 11th round of the International Junior Researchers' Conference "European and National Dimension in Research", Polotsk); Міненко С.І. (Науково-практична INTERNET- конференція студентів та молодих вчених з міжнародною участю, м. Харків – Пшеворськ; International Scientific Conference Information potential of socio-economic development of the state and regions, Poland; IV International Scientific-practical Conference Modern Transformations in Economics and Management, Lithuania; VII Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми інноваційного розвитку та кадрового забезпечення АПК», Мінськ). Аспіранти публікують результати своїх досліджень у наукових журналах, що входять до міжнародних наукометричних баз, зокрема аспірантка Міненко С.І. (Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal; International Journal of Advance Study and Research Work) (<https://bit.ly/3oWSwiB>). Під час зустрічі зі здобувачами було визначено, що вони залучені до міжнародної діяльності через участь у науковому стажуванні. Наприклад, Голованова Г. проходила стажування щодо інноваційних методів викладання у Малопольській школі публічного адміністрування (м.Краків), Міненко С. - педагогічне стажування (Академія ГУСПОЛ, Чехія), Поліщук Д. - наукове стажування щодо інновацій в освіті (м.Катовіце, Польща). Всі стажування підтверджені відповідними сертифікатами (<https://bit.ly/2ThPfyg>). Зустріч з здобувачами показала, що вони усвідомлюють необхідність долучення до міжнародної академічної спільноти, зокрема, участі у наукових конференціях за кордоном, публікації наукових результатів у зарубіжних виданнях, стажування за кордоном тощо. Здобувачі володіють необхідними мовленнєвими компетентностями, проте під час зустрічі з ЕГ висловили побажання щодо збільшення кредитів з ОК «Іноземна мова за професійним спрямуванням». У цілому ЕГ підтверджує, що ЗВО забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Під час проведення експертизи ЕГ встановлено, що на кафедрі широко застосовується практика залучення наукових керівників до участі у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та практично впроваджуються. Керівники здобувачів беруть участь у дослідницьких проектах, зокрема д.е.н., проф. Красноручий О.О. (керівник здобувачів Грищенко В.А та Поліщука Д.О.) є керівником НДДКР «Системи управління конкурентоспроможністю аграрної продукції в умовах глобалізації аграрних ринків» (номер державної реєстрації 0119U001387, 2019-2021 рр.); д.е.н., проф. Власенко Т.А. (керівник здобувача Цінь Гохе), к.е.н, доц. Руденко С.В. (керівник здобувача Попова Д.О), д.е.н, проф. Мандич О.В. (керівник здобувача Мажуліна Є.В.), к.е.н, доц. Накісько О.В. (керівник здобувача Михайлюка П.Ю.) входять до складу виконавців НДДКР «Системи управління конкурентоспроможністю аграрної продукції в умовах глобалізації аграрних ринків» (номер державної реєстрації 0119U001387, 2019-2021 рр.); всі викладачі кафедри ОБМ, зокрема д.е.н, проф. Орел В.М (керівник здобувачки Дузькрячченко (Животченко) В.В.) та к.е.н, доц. Дудник О.В. (керівник здобувачки Міненко С.І.) виконували дослідження в 2016-2020 рр. в рамках НДДКР «Механізм підвищення конкурентоспроможності, розвитку економічного та виробничо-технологічного потенціалу суб'єктів агропромислового виробництва» 0116U003477 (<https://bit.ly/3fzpfE>); к.е.н, доц. Крутько М.А. (керівник здобувача Пантуса О.С.) у 2016-2021 рр. приймала участь в рамках НДДКР «Формування напрямів та механізмів підвищення ефективності агропромислового виробництва в умовах глобалізації», державний реєстраційний номер 0116U007411). Окрім того, на кафедрі ОБМ створено науково-дослідну лабораторію «Обґрунтування інноваційних агротехнологій» (<https://bit.ly/3fHPZEz>). У цілому ЕГ підтверджує, що у ЗВО існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та практично впроваджуються.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Під час проведення експертизи ЕГ встановлено, що ХНТУСГ приділяє особливу увагу популяризації академічної доброчесності у науковій спільноті. Під час зустрічей ЕГ зі здобувачами, НПП та керівництвом ЗВО підтверджено наявність чітко регламентованих процедур дотримання принципів академічної доброчесності та усвідомлення усіма учасниками освітнього процесу необхідності уникнення плагіату під час науково-дослідної роботи. Необхідність формування високої академічної культури, носіями якої є НПП та здобувачі вищої освіти, визначені низкою внутрішніх документів ЗВО, зокрема Кодекс честі ХНТУСГ, ухвалений рішенням Вченої ради ХНТУСГ, Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу, ухвалене Вченою радою ХНТУСГ (<https://bit.ly/3feMg2s>), Положення про порядок перевірки текстових документів на наявність текстових запозичень (<https://bit.ly/3vfl18E>), Положення про електронний архів відкритого доступу (репозиторій) ХНТУСГ (<https://bit.ly/2T2CХK3>). Під час навчання кожен здобувач заповнює декларацію про дотримання академічної доброчесності (<https://bit.ly/2QPsk34>). Особлива увага у ЗВО приділяється перевірці усіх наукових праць здобувачів та НПП на плагіат (<https://bit.ly/3hLP3BK>). Перевірку проводить науковий керівник здобувача та відповідальна особа підрозділу Бібліотеки з використанням ліцензійного забезпечення Unicheck. Крім того, при подачі дисертаційної роботи в Спеціалізовану раду проводиться її перевірка на плагіат та здійснюється попередня експертиза дисертації і надається висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дослідження здобувача. Під час проведення зустрічей з гарантом ОП, НПП та здобувачами було засвідчено, що при

реалізації ОП проявів порушення академічної доброчесності виявлено не було. У цілому ЕГ підтверджує, що ЗВО забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

ОП розроблена з урахуванням досвіду протягом значного періоду та реалізується в межах функціонування наукової школи кафедри, що підтверджується значною кількістю захищених дисертацій під керівництвом НПП кафедри. ХНТУСГ та НПП створено сприятливе освітньо-наукове середовище для здійснення наукового пошуку, написання та захисту дисертацій, а також набуття науково-педагогічних навичок здобувачами. Темі дисертаційних робіт є актуальними, визначаються в межах наукових досліджень кафедри та тісно корелюють з напрямками наукових досліджень керівників. Здобувачі активно долучаються до освітньо-наукової діяльності кафедри, приймають участь у написанні наукових статей, що публікуються у журналах, які індексуються у міжнародних наукометричних базах Scopus/Web of Science; під керівництвом або у співавторстві з науковими керівниками. Гарант ОП та група забезпечення дотримується системного підходу до формулювання, погодження та затвердження тем дисертацій здобувачів, процедурні моменти чітко врегульовані внутрішніми положеннями. Здобувачі усвідомлюють необхідність долучення до міжнародної академічної спільноти шляхом участі у наукових конференціях та в програмах академічної мобільності. В ЗВО створені необхідні умови щодо дотримання принципів академічної доброчесності, здобувачі та наукові керівники усвідомлюють необхідність уникнення плагіату під час проведення наукових досліджень.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Рекомендовано забезпечити активізацію використання існуючого потенціалу внутрішньоукраїнської та міжнародної співпраці ХНТУСГ для забезпечення зростання мобільності здобувачів ОП Менеджмент. Рекомендовано реалізувати у повному обсязі вагомий науковий та професійний потенціал НПП та наукових керівників, залучених до реалізації ОП, для збільшення їх активності у формуванні проектних пропозицій в міжнародних та європейських грантових програмах. Рекомендовано долучати здобувачів ОП до участі в міжнародних та європейських грантових програмах.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

У цілому ЕГ дійшла висновку, що ОП Менеджмент за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти у цілому відповідає всім підкритеріям Критерію 10. Надані ЕГ рекомендації суттєво не впливають на загальну якість підготовки здобувачів за ОП Менеджмент за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти в ХНТУСГ, а визначають тактичні напрями удосконалення цієї ОП з урахуванням кращих вітчизняних та зарубіжних практик.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

ОП Менеджмент за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти відповідає всім критеріям оцінювання якості освітньої програми. Фактів подання недостовірних відомостей або перешкоджання роботи експертної групи не було. Процес роботи експертної групи відбувався у чіткій відповідності до узгодженої та затвердженої Програми. Усі необхідні додаткові документи для роботи експертної групи були надані своєчасно. Освітній та науковий процес за ОП справді здійснюється.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	A
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	A
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	A
Критерій 10. Навчання через дослідження	B

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Таран-Лала Олена Миколаївна

Члени експертної групи

Новак Інна Миколаївна

Фоцій Марія Дмитрівна